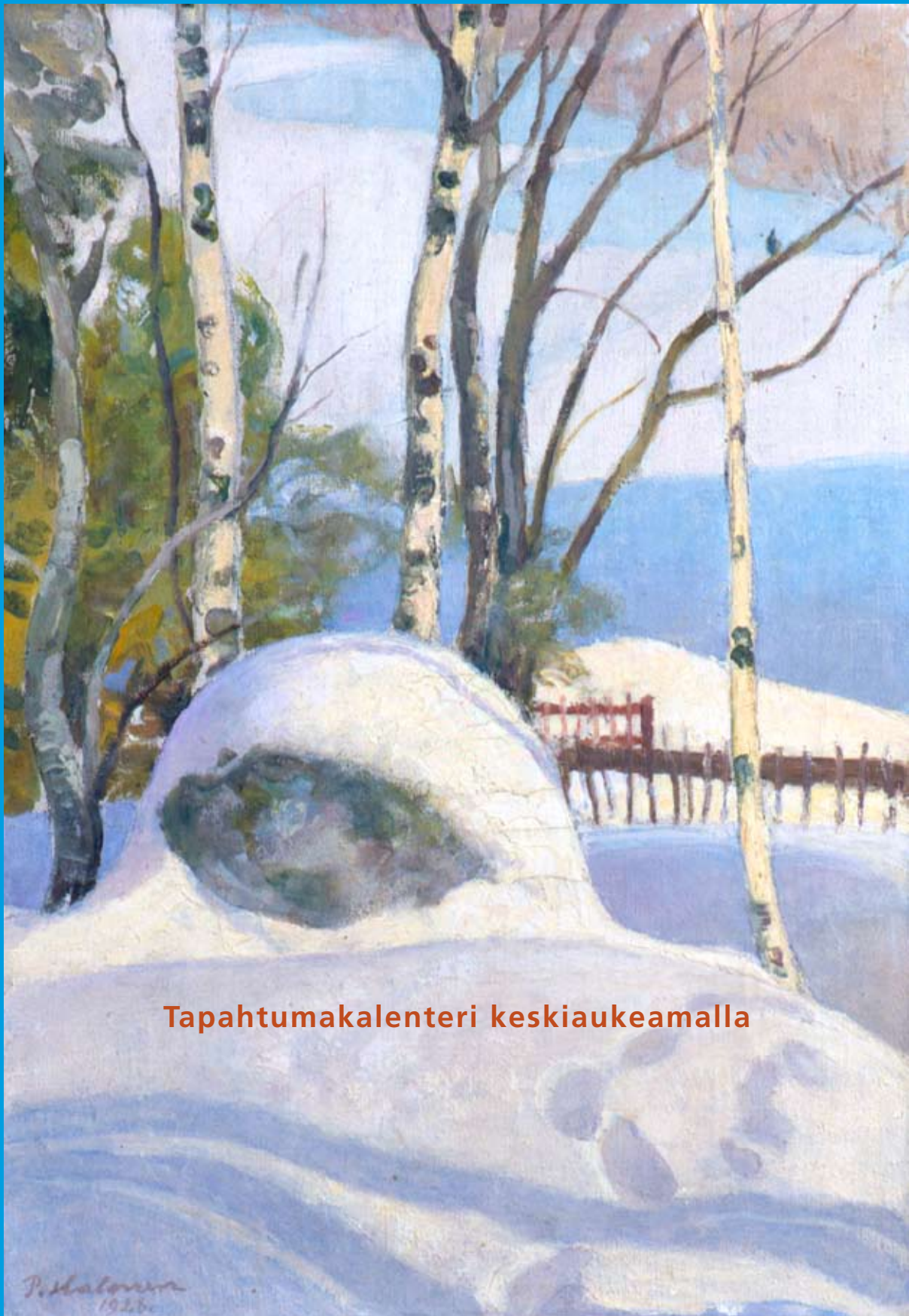

Kulttu

Kulttuurin Tuusula

MARRASKUU 2009–HUHTIKUU 2010

Tapahtumakalenteri keskiaukeamalla

*Pekka Salonen
1928*

- 2 Talven selkää taittamaan
- 3 Lasten aamuleffoja osataan jo odottaa
- 4 Vieraana Halosenniessä - Taidemaalari Milla Toivanen
- 5 Iltapäivät Erkkolassa - Rantatie-kvartetin kotikonsertit
- 6 Joulun joulun tullen on... Joulunajan tapahtumia Tuusulassa
- 8 Talvisodasta 70 vuotta
- 8 Syvärannan Lottamuseossa ennennäkemättömiä valokuvia talvisodasta
- 9 Tapahtumakalenteri
- 12 Museot ja näyttelyt
- 13 Museokokoelmien kätköistä: Hulda Mannin rukki Tuusulan museossa
- 13 Aikamoinen porukka - senioreiden teatteriryhmä monessa mukana
- 14 Nuket ja kirjasto ne yhteen sopii
- 15 Lukuhullun kirjanmerkki
- 16 Talvea ja uutta vuotta kohti Tuusulan liikuntapalvelut
- 18 Nykyihminen luonnossa ja kaupungissa - tila ja tunne nykyaikateossa

Kuvitus: Markku Haapaniemi

Talven selkää taittamaan

Lainasin tuon otsikon syksyllä edesmenneeltä kirjailijalta Veikko Huoviselta. Tarinassa kaverukset siirtyvät talveksi mäännyntalvaan hakomaan ja neulasia syömään kuin metsot, palaten sitten keväällä virkeinä ja terveellisesti syöneinä kirkonkylille. Absurdi ja humoristinen tarina, jossa – kuten Huovisella aina – on toinen piilotettu taso. Alkava kylmä ja pimeä vuodenaika on meille havumetsävyöhykkeen asukkaille aina haaste, jota pitää miettiä ja johon pitää valmistautua. Talven selkää on taitettava, vaikka enää ei tarvitse kerätä valtavia talvivarastoja hengissä selviämiseksi kuten vielä isoisien aikaan.

Kun marraskuun illat pimenevät, ihmisen hyvin mielellään vetäytyy talvipäivänsä ja lysähtää tietokoneen tai television ääreen seuranaan raskaat ruoat ja juomat. Ja mikäpä siinä, hyväähän se tekee välillä ottaa vähän rennommin. Talvi on kuitenkin pitkä ja jotakin on keksittävä, että keväaseen päästään hyvässä fyysisessä ja henkisessä kunnossa.

Taantuma ja talvi eivät meitä tuusulalaisia selätä. Sinne sohvankoloon voi hakea kaveriksi kirjan. Kirjasto löytyy läheltä jokaista

kuntalaista ja jos ei löydy, niin kirjastoauto toimittaa luettavaa. Eikä maksa mitään, jos muistaa palauttaa kirjat ajallaan. Kirjallisuutta voi myös harrastaa sosiaalisesti Erkkolan klubeissa, jotka ovat säilyttäneet suosionsa ja vakiinnuttaneet paikkansa osana paikallista kulttuuritarjontaa. Liikuntaa on syytä pitää ohjelmassa ja esimerkiksi uimahallissa on valoa, lämpöä ja lämmintä vettä silloin kun sitä ei muualla ole. Myös ohjattua liikuntaa kuten vesijumppaa ja vesijuoksua on tarjolla. Pimeää marraskuuta ja joulukuuta voi keventää osallistumalla moniin joulua edeltäviin tapahtumiin. Muun muassa Hyrylässä, Kellokoskella ja Jokelassa vietetään joulukadun avajaisia sekä perinteitä kunnioittavaa Tuomaasta Nuuttiin -tapahtumaa.

Voimme iloisina sanoa, että Tuusulassa on vielä runsaasti mahdollisuuksia täysipainoiseen vapaa-ajanviettoon ja uusiakin ideoita on kehitteillä. Toivotan kaikille reipasta loppusyksyä ja talvea. Tapaamme näyttelyissä, tapahtumissa, lenkkipoluilla ja toivottavasti myös laduilla ja jäillä.

Esa Ukkola
kasvatus- ja sivistystoimen johtaja

KANSIKUVASSA

TEKSTI: Johanna Rinta-aho, Halosenniemi

Kevättalvea

1928, öljy kankaalle, 60 x 42 cm
Halosenniemen museo

Pekka Halonen maalasi omalla kotiniemellään paljon erilaisia maisemia kaikkina vuodenaikoina, enimmäkseen keväällä ja talvella sekä syksyllä ensilumiä tultua. Halosenniemen rantaviiva pajukkoineen, kalliolineen, lahdenpoukamineen sekä jäidenlähtö keväällä olivat hänelle hyvin mieluisia aiheita. Halonen maalasi samaa aihetta monta kertaa tunnelman, valaistuksen ja vuodenaikojen vaihdellessa.

Kevättalvea -teoksessa horisonttia tai taivasta ei ole ollenkaan näkyvissä. Rajaus leikkaa maalaukseen tiiviin ja intiimin tunnelman, mitä korostaa puiden latvojen rajaaminen maalauksen ulkopuolelle. Puista, koivuista ja pihlajista on oikeastaan näkyvissä vain vertikaaliset epäsymmetriset rungot. Maalauksessa on aurinkoinen päivä. Valkoisena hohdetaan lumeen muodostuu syvän ja kirkaamman sinisiä horisontaalisia varjoja. Etualalla hangen poikki kulkee askeljaljia sekä näkymättömissä olevien puiden varjoja. Teoksen syvyyksivaikutelma on luotu näillä erilaisilla diagonaaleilla, jotka johdattavat katsojat sisälle teokseen ja kuljettavat siellä eteenpäin. Katse pysähtyy etualan isossa kivessä, sen takaa näkyvässä aidassa tai laiturissa ja tarkkasilmäinen huomaa puun oksalla istuvan linnun.

TEKSTI: Taiju Kiesilä, Tuusulan kulttuuritoimi
KUVA: Bavaria Media Television/Filmkompaniet

Lasten aamuleffoja osataan jo odottaa

Tuusulassa on katseltu syksyisin animaatioelokuvia Syysskiden Skidikino-esityksissä. Esitykset ovat olleet suosittuja ja poikkeuksetta täynnä. Syksyllä 2007 elokuvia alettiin esittää Skidikinojen lisäksi Taidekeskus Kasarmin näyttelytilassa. Parissa vuodessa elokuvat ovat löytäneet osittain vakiintuneen katsojaryhmän. Esityksissä käy päiväkotiryhmiä, perhepäivähoitajia sekä kotona lasten kanssa olevia vanhempia lapsineen.

Animaatioelokuva "Oi ihana Panama" nähtiin syyskuun aamuleffatuokioissa.

Leffoja katsellaan Tuusulan kulttuuritoimen esityksissä kuutisen kertaa vuoden aikana. Elokuvat on suunnattu 3–6-vuotiaille lapsille ja yhden elokuvaesityksen kesto on noin puoli tuntia. Esityksiin on vapaa pääsy, mutta tilarajoitusten takia on esityksiin varattava paikat ennakkoon. Syys- ja talvilomalla esitetään iltapäivällä pitkä kokoillan elokuva vähän isommille lapsille.

LEFFASSA KÄYNTI ON HAUSKAA JA JÄNNITTÄVÄÄ

Taidekeskus Kasarmin eteisessä vallitseva hälinä, jännitys ja kihinä vaihtuu nopeasti rikkumattomaksi hiljaisuudeksi, kun salista sammutetaan valot ja elokuva vihdoin alkaa. Tunnelma on käsin kosketeltavan intensiivinen kun 40 silmäparia tuijottaa keskittyneenä valkokankaan tapahtumia. Yhteisesti on sovittu, että elokuvista jutellaan vasta näytöksen loputtua – pienimmätkin katsojat hoitajiansa sylissä jaksavat odottaa valojen syyttämiseen saakka.

Viime syyskuussa aamuleffatuokion elokuvina nähtiin Janoschin tarinatuokion elokuvat *Oi ihana Panama* ja *Sammakkoprinsi*. Hyrylän päiväkodin esikouluryhmä Haitulat on tuttu vieras lastenkulttuuritapahtumissa. Lapsiryhmä kertoo, että ennen elokuviin tulemistä päiväkodin aamupalalla on kertailltu käyttäytymissääntöjä:

- Siellä ei saa juosta!
- Eikä huutaa!
- Ja muutenkin pitää olla nätisti!

Päiväkodin aikuiset ovat myös kertoneet lapsille milläiseen paikkaan ollaan oikein menossa: ei oikeaan elokuvateatterisaliin, vaan saliin, jossa istutaan

lattialla. Lapsille on myös kerrottu aamun elokuvista ainakin nimi, kertoo lastenhoitaja **Sirpa Järvinen**. Elokuvien herättämiin ajatuksiin palataan usein vielä iltapäiväpiirin aikana. Elokuvakäynti onkin päiväkotiryhmälle paitsi kulttuurikokemus myös hyvä tilaisuus harjoitella liikennekäyttäytymistä ja toki vierailu on myös osa tapakasvatusta, Järvinen jatkaa.

AAMULEFFAT KIERTUEELLA

Tämän vuoden syyskuun aamuleffat lähtivät kiertueelle myös Pohjois-Tuusulaan. Elokuvateattereiksi muuntuivat niin Kellokosken perhekeskuksen tilat kuin Jokela-talon salikin. Perhekeskus oli äideille tuttu paikka tulla, joten yleisöstä enemmistö oli äitejä lapsineen. Jotkut lapsista olivatkin elokuvissa ensimmäistä kertaa. Yhteistä kaikille paikoille ja esityksille oli yksi kysymys esityksen jälkeen: milloin me tullaan tänne elokuviin uudestaan?

LASTEN AAMULEFFAT

Keväällä 2010 leffoja katsellaan Taidekeskus Kasarmissa tammi-, helmi- ja huhtikuussa. Ja ehkäpä leffat lähtevät taas kiertueellekin. Tarkat esitysajat ja tiedot elokuvista päivitetään osoitteeseen www.tuusula.fi/kulttuuri

Kulttu

MARRASKUU 2009–HUHTIKUU 2010

JULKAISIJA:
Tuusulan kunta, museo ja kulttuuritoimi
Postiosoite: PL 60, 04301 Tuusula
www.tuusula.fi

TOIMITUS: Sanna Hokkanen, Taiju Kiesilä, Tarja Kärkkäinen
Puhelin: (09) 8718 3436, 8718 3461
Sähköposti: kulttuuri@tuusula.fi

ULKOASU: Päivi Vainionpää/Linea Nera Oy
KANSI: Pekka Halonen, Kevättalvea 1928
KUVATIEDOT: Kuvien yhteydessä tai Tuusulan museo

PAINOAIKKA: Savion Kirjapaino, Kerava
PAINOSMÄÄRÄ: 16 000
ISSN 1797-9951

Kaikki oikeudet muutoksiin pidätetään.
KULTTU 2/2010 ilmestyy toukokuussa.

Kulttu jaetaan tuusulalaisiin talouksiin.
Lehden voi noutaa myös Tuusulan kirjastoista, museoista ja kunnantalon neuvonnasta.

TAIDEMAALARI

MILLA TOIVANEN

Vieraana Halosenniemessä

Halosenniemen loppuvuoden 2009 näyttelyvieraaksi on kutsuttu taidemaalari Milla Toivanen. Näyttelyssä on esillä Toivasen teoksia neljän viimeisen vuoden ajalta sekä Pekka Halosen noin sadan vuoden takaisia maalauksia.

Milla Toivanen teoksensa *Hiljennetty kuva äärellä*. Gesso kankaalle 190 x 190 vuodelta 2008. Teosta edeltää vuosien yritykset ja tekniikan harjoittelu. Teos on maalattu pelkällä gessolla eli taulujen pohjustusaineella, jossa on vain yhtä väriä, valkoista liitua, sideaineena liimaa.

Milla Toivanen (s. 1972) on tuusulalainen Rusutjärvellä asuva taiteilija. Hän on valmistunut 2000-luvun alussa Kuvataideakatemiasta ja opiskellut lisäksi muutaman vuoden Belgiassa. Toivanen on pitänyt yksityisnäyttelyjä ja osallistunut useisiin ryhmänäyttelyihin. Hän oli mukana yhtenä taiteilijana viime kesänä Amos Andersonin taidemuosossa olleessa Suomen taidemaalariunionin 80-vuotisjuhlanäyttelyssä. Toivanen tunnetaan oman tien kulkijana, jonka pyrkimys ehdottomaan rehelliisyyteen ei kumarru pinnallisille muotivirtauksille.

Milla Toivasta kiinnostavat taiteessa muun muassa elämän ja kuoleman kysymykset.

– Kuolematematiikka herättää tunteita, sen kuvaaminen on haastavaa, pelottavaakin – mutta myös vapauttavaa, Toivasen kertoo. Hän pyrkii ottamaan kantaa myös tämän päivän hektisyyttä vastaan.

– Ihmisten pitää hiljentyä ja miettiä, mikä on tärkeää ja pitää kiinni itselleen tärkeistä asioista. Samoin pitää kohdata omat pelkonsa ja pyrkiä voittamaan ne.

Halosenniemen ateljeessa on useita kuolema-aiheeseen liittyviä teoksia molemmilta näyttelytaiteilijoilta. Milla Toivasta on kiinnostanut muun muassa eurooppalainen taide, kuten 1800-luvun symbolismi ja prerafaelliittien taiteilijaryhmä. Osa hänen teoksistaan perustuukin taidehistoriaan sekä myös kirjallisuuteen ja elokuvaan. **Tunteiden virta** (Millais'n lampi) -teoksessa vuodelta 2008 maalauksen nimi tulee **John Cassavetesin** elokuvasta *Love Streams*. Maalauksen aiheena on taidehistoriasta tunnettu englantilaisen **John Everett Millais'n** tulkinta jokeen hukuttautuneesta *Ofeliasta William Shakespearen* näytelmästä *Hamlet*. Teosta katsellessa ei tarvitse tietää ”esikuvasta”. Teoksissa on yhtäläisyyttä mm. aiheen sommittelussa, kukkien sijainnissa ja linnuissa,

mutta Toivanen on pelkistänyt ja yksinkertaistanut omaa ilmaisuaan nykytaiteen keinoin ilman Millais'n realismia.

Maalauksen ilmaisuvoimaa Milla Toivanen pitää tärkeänä.

– Väri on yksi tärkeä tekijä, taiteilijan käsiala toinen – sillä ilmaisee piilomerkityksiä. Käsialalla Milla tarkoittaa tekijän persoonaa sekä tekotapaa.

– Siveltimen vedot voivat olla nopeita, kevyitä tai painavia, pitkiä tai lyhyitä. Niiden avulla voi ilmaista tuntemuksia. Hänestä teoksissa, mitkä yleisesti mielletään usein värittömiksi, saattaa olla kuitenkin valtavasti eri sävyjä, nyansseja. Ne merkitsevät enemmän kuin eri värien määrä. Luonnos lopullisesta teoksesta kertoo paljon, se on maalattu ilman tietoista viimeistelyä. Toivaselle itselleen mieluisat teokset ovatkin syntyneet nopeasti ja helposti, mutta useimmiten lopullista teosta edeltää lukuisia harjoitelmia ja luonnoksia.

Milla Toivasen vanhemmissa töissä näkyy pyrkimys mahdollisen pelkistyneeseen maalaustapaan. Maalauksissa kuvataan vain yhtä asiaa muutamilla väreillä ja niiden eri sävyillä. Uudemmissa teoksissa on rikkaampaa värien, siveltimen ja muotokielen käyttöä. Tänä vuonna maalattuihin teoksiin kuuluvat muutamia lapsiaiheita. Teema on Toivaselle vanha, jota hän on käsitellyt jo ennen omien lapsiensa syntymää. Lapsiaiheissa maalauksissa on enemmän iloa ja nautintoa. Niissä Milla Toivanen pohtii lapsuuden muistoja, mutta myös muistamattomuutta.

– Lapsuutta jokainen uskaltaa ajatella, mutta uskaltaako vanhuutta...

Halosenniemen jälkeen Milla Toivasen seuraava näyttely on keväällä 2010 Tampereella, Taidesalonki Husassa.

YÖMETSÄ – MILLA TOIVANEN
PEKKA HALOSEN VIERAANA

16.9.2009–10.1.2010

Halosenniemi
Rantatie, Tuusula
www.halosenniemi.fi
Avoimna ti–su 12–17

Tunteiden virta (Millais'n lampi) 2008 öljy kankaalle 150 x 160

Iltapäivät Erkkolassa

RANTATIE-KVARTETIN kotikonsertit

Ensimmäinen käyntini Erkkolassa piirtyy mieleeni vieläkin kuin eilinen päivä. Mutkittelen kiharaista Rantatietä etelän suuntaan ja Kiven kuolinmökkin kohdalla käännyn vasempaan, saavun taiteilijakodin pihaan. Auto jää omenapuiden katveeseen ja silmäilyni pihapiirin astelen taloon ja sen hirsitupaan. Hiljennyn, kuuntelen ja aistin vanhojen hirsien terveen ja voimauttavan tuoksun. Pohja suhteellemme on asetettu, ihastumisen jälkeen enteilen tämän vielä kasvavan rakkaudeksi. Oikeassa olin.

Erkkolassa oli meneillään hellin ja taitavin käsin toteutettu remontti ja olin saanut kutsun tulla tutustumaan tilaan ja sen käytön mahdollisuuksiin, muusikon kannalta ajateltuna. Kiinnostaisiko Rantatie-kvartettiamme käyttää tupaa harjoittelutilana? Kuinka tämä toimisi yleisön kanssa, mitä tänne voisi järjestää? Minkälainen akustiikka lienee? Tästä tilanteesta aloitimme innostuneiden kollegojeni kanssa ideoinnin. Palaveerasimme **Kiviharjun Veli-Pekan** kanssa, joka antoi Rantatien ”alkuasukkaana” inspiroivia näkökulmia suunnitteluun, ja pian ”Iltä Erkkolassa” -sarja oli syntynyt.

Avas Erkkolan illoille, sittemmin iltapäiville, koettiin perjantaina 11.5.2007. Saimme vieraaksemme kansallismuseon johtajan, **Ritva Wäreän**, joka avasi meille kultakauden taiteilijakotihistoriaa ja kvartettimme esitti Suomessa 1840-luvulla vaikuttaneen **Conrad Greven** jousikvartetton. Esiintyjien ja yleisön raja hälveni jo tuolloin yhteisen kokemuksen ja jakamisen elämykseksi ja paikalla olleet halusivat tulla uudelleen. Sittemmin vieraina ovat olleet mm. kirjailijat **Panu Rajala** ja **Virpi Hämeen-Anttila**, taidehistorioitsija **Riitta Konttinen**, näyttelijä **Timo Torikka**, tanssitaiteilija **Tiina Lindfors**, säveltäjä **Eero Hämeenniemi**, professori **Veijo Murtomäki**, pedagogi **Mauno Järvelä**, muusikot **Ismo Eskelinen**, **Joonas Ahonen**, **Markus Ketola**, **Anu Kosi**, **Mikael Helasvuo**... Aihepiiri ja musiikki on valikoitunut vieraan ja inspiraation mukaan: **Isä Mitro** intoutui vuoden 2008 karkauspäivästä siinä määrin, että paikalla olleet vapaat naisihmiset kokivat lähes velvollisuudekseen ryhtyä toimeen.

Rantatie-kvartetilla on jo parikymmentä kertaa ollut ilo esittää ”ystävillä ja kylänmiehillä” kutsu saapua Erkkolaan nauttimaan musiikista, inspiroitumisesta, toisistaan. Toiveemme on ollut saattaa ihmiset kotimatalle ja arkeen elämyksellisesti ravittuina. Koemme siinä onnistuneemme, koska tupä täyttyy kerta toisensa jälkeen innokkaista kuulijoista.

Terveisin,
Lea Pekkala, Rantatie-kvartetti

Rantatie-kvartetti: Tiina Aho-Erola, viulu; Lea Pekkala, sello; Kreetta-Maria Kentala, viulu; Jouko Mansnerus, altoviulu.

KEVÄÄN 2010
ILTAPÄIVÄT ERKKOLASSA

24.1. Rantatie-kvartetti 10 vuotta
28.2. teema avoin
25.4. 200 vuotta Robert Schumannin syntymästä, vieraana Tuija Hakkila, fortepiano

Konserttitiedustelut p. 040 5449207

Taiteilijakoti Erkkola
Rantatie 25, Tuusula
www.erkkola.fi

JOULU, JOULU TULLUT ON...

Joulunajan tapahtumia Tuusulassa

J

TEKSTI JA KUVAT: Tarja Kärkkäinen, Tuusulan museo

JOULUNAVAUS Hyrylässä

Joulu avataan Hyrylän keskustassa perinteiseen tapaan perjantaina 27.11. Iltaan painottuva ohjelma on tuttu edellisiltä vuosilta: joulukulkue tonttuineen lähtee McDonald'sin pihalta kohti toria klo 18.00. Torilla on ohjelmallinen joulunavaus n. klo 18.15–19 ja heti toriohjelman päätyttyä ammutaan ilotulitus uimahallin hiekkakentältä. Lisäksi koko keskustan alueella on liikkeiden omia tapahtumia, glögitarjoilua ja myyjäisiä. Tapahtumia liikkeiden lisäksi mm. kunnantalolla, seurakuntakeskuksessa, käsityökeskuksessa, kirjastossa ja Taidekeskus Kasarmissa.

Ohjelmassa mm.

Sydämellinen joulupaja käsityökeskuksessa klo 13–20 Valmistetaan erilaisia sydämiä metallista, langoista, villasta ja paperista. Tarjolla myös jouluisia tunnelmaa ja lahjatuotteita. Tarvikemaksu. Hyrylän käsityökeskus, Hyrylän tie 12, p. (09) 8718 3424.

Tuusulan mieslaulajat esiintyy

klo 17.30 Hyrylän Osuuspankissa
klo 18.00 Seurakuntakeskuksessa
klo 18.30 Tuusulan kunnantalon aulassa.

Joulumielellä Taidekeskus Kasarmissa

klo 17–20 non-stop askartelupaja lapsille ja lapsenmielisille, musiikkia ja teatteria. Näyttely *Pöytänoja Aune Laaksosen Taidesäätien kokoelmasta*, yleisöopastukset klo 17.30 ja 19.00.

JOULUKADUN AVAJAISET

27.11.2009 Hyrylässä
28.11.2009 Jokelassa ja Kellokoskella

JOULUMYYJÄISPERINNETTÄ Halosenniemiessä ja Klaavolan kotiseutumuseossa

Halosenniemiessä on perinteiset joulumyyjäiset lauantaina 5.12. klo 11–17. Myynnissä on erilaisia joulukoristeita, villasukkia, leivonnaisia, taidetta, kirjallisuutta ja postikortteja usealta käsintekijältä sekä yhdistykseltä. Mukana ovat muun muassa Tuomalan koulu, Tuusula-Seura, Maritta Wendelin Seura, KuumArt sekä Aune Laaksosen Taidesäätö. Halosenniemiessä on järjestetty joulumyyjäisiä vuodesta 1995 alkaen.

Halosenniemiessä siirrytään samalla joulunajan tuomalla ateljeehen joulukuusi. Kuten Pekka Halosen perheessä aikanaan, ulottuu nykyinenkin joulukuusi kattoon asti. Ja kuusen koristeet noudattavat myös perinteitä - aidot kynttilät ripustetaan oksille rautalankatelineellä, jossa vastapainona on villalankaan sidottu omena. Myös silkkinauhasta tehdyt ritarinrenkaat kuuluvat koristeluun.

Myyjäispäivänä Halosenniemiessä voi tutustua samalla esillä olevaan näyttelyyn *Yö metsä - Milla Toivanen Pekka Halosen vieraana*. Näyttelyä ja museota esitellään yleisöopastuksissa klo 13.00 ja 15.00. Halosenniemen keittiössä on museon oma myyntipiste ja kahvio.

KÄSINTEKIJOITA KLAAVOLASSA

Samaan aikaan Halosenniemen myyjäisten kanssa on joulumyyjäiset myös Klaavolan kotiseutumuseossa. Kodin joulunodotukseen voi löytää käsintehtyjä kynttilöitä, joulukoristeita, leivonnaisia tai vaikka joulupukin konttiin lahjaksi lasikoruja, käsinmaalattua posliinia, villasukkia ja -lappasia sekä paljon muuta. Klaavolan yleisöopastus on klo 14.00. Naapurissa Ilmatorjuntamuseo kahviloineen on avoinna klo 11–17.

HALOSENNIEMEN JA KLAAVOLAN JOULUMYYJÄISET

Halosenniemen joulumyyjäiset

5.12.2009 klo 11–17
Rantatie, Tuusula
p. (09) 8718 3461

Klaavolan kotiseutumuseon joulumyyjäiset

5.12.2009 klo 11–17
Klaavolantie 3, Tuusula
p. (09) 8718 3461

Tiilitehtaan rengasuuni tunnelmallisessa kynttilävalaistuksessa.

Vanhan ajan joulutunnelmaa TUOMAASTA NUUTTIIN

TEKSTI: Sanna Hokkanen, Tuusulan kulttuuritoimi KUVA: Kanerva Mantila

Rauhallisesti joulun viettoon johtava Tuomaasta Nuuttiin -tapahtuma järjestettiin ensimmäistä kertaa vuonna 2001. Tapahtuma kehiteltiin kaupallisen joulun vastainoksi. Tavoitteena oli alusta alkaen vanhan jouluperinteen säilyttäminen ja siirtäminen uusille sukupolville. Siksi ohjelma on ollut erityisesti suunnattu lapsiperheille.

Tuomaasta Nuuttiin -tapahtumasta haluttiin tehdä perinne jo heti ensimmäisen vuoden jälkeen, ja siitä lähtien tapahtumaa on toteutettu vuosittain Tuomaan päivänä 21. joulukuuta kunnan kolmessa kyläkeskuksessa; Hyrylässä, Jokelassa ja Kellokoskella. Kunkin kylän yhdistykset sekä Tuusulan seurakunta ovat vastanneet alueellaan tilaisuutensa käytännön järjestelyistä. Kunnan kulttuuritoimi on mukana tapahtuman tukijana ja tiedottajana.

TUOMAASTA NUUTTIIN 21.12.2009

Perinteinen Tuomaasta Nuuttiin -tapahtuma tuo ripauksen vanhan ajan joulua Tuusulaan tänäkin vuonna. Koko perheen joulun voi aloittaa aidoissa joulun tunnelmissa maanantaina 21.12. Etelä-Tuusulassa Tuusulan kirkon ja Työläiskotimuseon mäellä, Jokelassa tiilitehtaan alueella ja Jokelan kirkossa sekä Kellokoskella Männistön lavalla ja Kellokosken kirkossa.

Tapahtuman yhteisinä elementteinä ovat ilmiin joulupuuron jakaminen sekä illan päättävä joulurauhanjulistus. Joulupuuro on maksuton, ja sitä jaetaan niin kauan kuin sitä riittää. Mukana täytyy muistaa vain tuoda oma puurokuppi ja lusikka! Muuten tapahtuma on rakentunut oman näköisekseen jokaisessa kuntakeskuksessa.

Etelä-Tuusulassa, Kirkonmäellä, joulupuuron jakelu aloitetaan klo 17.45. Hyvä Tuomas saapuu perinteisesti avaamaan tapahtuman klo 18.00 Teatteri T:n tontut seuranaan. Tuomas puhuu kellotapulista ja tonttu lausuu jouluisen runon. Ulkona on ohjelmaa koko perheelle. Työläiskotimuseolta

löytyä sepän työssään sekä jouluisen myyntipöydän. Illan päättää klo 19.00 kauneimmat joululaulut ja joulurauhanjulistus Tuusulan kirkossa. Kirkossa esiintyy myös Viihdekuoro Essut.

Jokelassa, Tiilitehtaan alueella, joulupuuron jakelu aloitetaan klo 17.30, jolloin myös Hyvä Tuomas avaa tapahtuman. Tiilitehtaan nähdään varjokuvaesitys *Pieni aasi* sekä kuullaan kuorolaulua. Tiilitehtaan rengasuuni on avoinna tilaisuuden ajan ja sisällä rengasuunissa kynttilät ja jouluisen musiikki luovat tunnelmaa seimen ympärille. Klo 18.20 lähdetään Hyvän Tuomaan johdolla soitukulkueena kynttiläpolkua pitkin Jokelan kirkolle, jossa alkaa klo 18.30 kauneimmat joululaulut ja joulurauhanjulistus.

Kellokoskella, Männistön lavalla, joulupuuron jakelu aloitetaan klo 18.00. Partiolippukunta Kellokontiot esittävät Tiernapojat, leikkivät yleisöä sekä jakavat joulupussit lapsille. Puuron valmistaa ja tarjoilee sekä joulupussit tekee VPK:n naisosasto. Klo 19.00 julistetaan joulurauha myös Kellokosken kirkossa. Sen jälkeen kirkossa nähdään musiikillinen joulukertomus, jonka esittää **Lorand Szigethy**.

TUOMAASTA NUUTTIIN

21.12.2009

Hyrylä, Kellokoski, Jokela
Tapahtumiin vapaa pääsy.
Järjestää tuusulalaiset kotiseutu- ja kulttuuriyhdistykset.
Lisätietoja www.tuusula.fi/kulttuuri,
p. (09) 8718 3436.

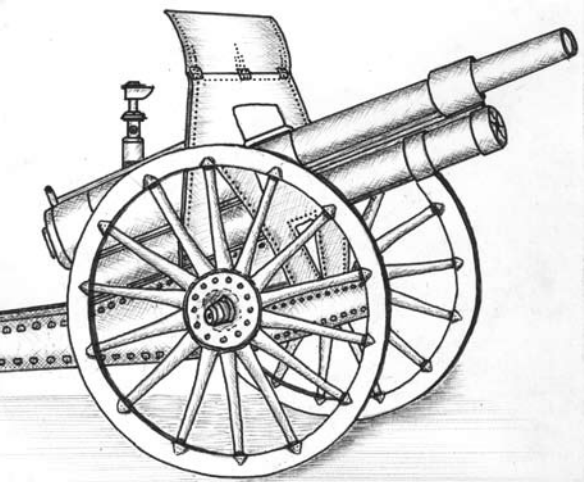
Jokelan Tiilitehtaan tiilenpolttouunia puretaan polton jälkeen 1950-luvulla. Kuva Tuusulan museo

JOKELAN TIILITEHTAAN rengasuuni

Jokelan Tiilitehdas aloitti toimintansa vuonna 1874. 1920–30-luvuilla tiilitehtaalte rakennettiin holvatut rengasuunit, joista yksi on säilynyt. Holvattujen rengasuunien rakentaminen tehosti tiilitehtaan toimintaa. Holvin katon läpi johti satoja pieniä aukkoja, joista polttoaine pudotettiin alas. Polton aikana tuleva savu kulki maan alitse uunista irrallaan sijaitsevaan savupiippuun. Tiilen poltto kesti jäähtyäkseen kaksi viikkoa. Holvattujen rengasuunien valmistamisen myötä polttoainekustannukset vähenivät merkittävästi ja uunin lämmönhukka voitiin hyödyntää tiilien kuivattamiseen ja esilämmittämiseen. Uuneja käytettiin tiilitehtaan lopettamiseen asti vuonna 1960. Tehdasrakennukset tulivat Tuusulan kunnan omistukseen 1980-luvulla. Rengasuunirakennus on nykyään suojeltu rakennussuojelulailla. Jokelan Tiilitehdasperinne -yhdistys vaalii tiilitehtaan rakennusten ja alueen säilyttämistä.

Lue lisää www.tiilitehdasperinne.com

TALVISODASTA 70 VUOTTA

Piirroskuva hevosenvetäisestä tykistä on Tuusulan tykistön symboli

Lokakuussa 1939 alkoi monen Tuusulan ja lähi-seudun miehen raskas velvollisuus isänmaataan kohtaan. Tuusulan patteristo kuormattiin 17.10. junaan Keravan asemalta. Yli 800:n miehen ja 312:n hevosen määränpää oli Johanneksen asema Karjalan kannaksella. Tuusulan tykistö osallistui talvisodan taisteluihin Summan alueella. Marjapellonmässä ollut tulenjohtaja näki aitiopaikalta dramaattiset tapahtumat suomalaisten rintaman murtuessa helmikuussa 1940. Vihollisen tykistön rumputulit oli niin kova, että koko Marjapellonmäen rinne kiehui kranaateista.

Ilmatorjuntamuseon *Talvisota 70 vuotta* -näytely vanhassa Kapteenin puustellissa muistuttaa meitä talvisodasta kertomalla paikkakunnan miesten vaiheista. Näyttelyssä on myös esillä maanviljelysneuvos **Heikki Talvelan** perinnemateriaalia. Järvenpään yhteiskoulun suomenkielen lehtorin, rehtori **Väinö Kyrölän** tarkat päiväkirjamerkinnot talvisodan ajalta ovat nyt ensi kertaa esillä.

ILMATORJUNTAMUSEO

Klaavolantie 2, Tuusula
www.ilmatorjuntamuseo.fi
p. (09) 8718 3470
Avoinna ti-su 11-17

Talvisota 70 vuotta
18.10.2009-31.5.2010
Tuusulan tykistön vaiheita talvisodassa, Heikki Talvelan perinnemateriaalia, kuvia Tuusulasta ja hevosista talvisodassa.

SYVÄRANNAN

LOTTAMUSEOSSA

ennennäkemättömiä valokuvia talvisodasta

TEKSTI: Maria Andersin, va museonjohtaja, Syvärannan Lottamuseo
KUVA: Finlandia News Service

SYVÄRANNAN LOTTAMUSEO

Rantatie 39, Tuusula
www.lottamuseo.com
p. (09) 274 1077
1.10.-13.12. ja 5.1.-31.3.
museo avoinna tilauksesta, kahvio avoinna ke-su 11-17.
1.-30.4. ke-su 11-17 museo ja kahvio avoinna

"Finlandia News Service"
- talvisota suomalaisen uutistoimiston silmin
1.10.2009-30.9.2010

Ruotsin Maja kutsuu sinua!
12.5.2009-31.3.2010

Emme ole unohtaneet
- talvisodasta 70 vuotta -luentosarja
Evl. Ilmari Hakalan luennot lähestyvät talvisodan tapahtumia ihmisläheisestä näkökulmasta. Luentoja elävöittää myös musiikki ja runot. Liput 10 € / luento.
9.12. klo 18.30 Mannerheim:
Miksi suomalaiset eivät taistele?
17.2. klo 18.30 Kuva talvisodasta
3.3. klo 18.30 Meilläkin oli sota

Uhreja etsimässä. Suomalaiset ilmasuojelunmiehet ovat kaivamassa ja raivaamassa talon raunioita Helsingissä.

Lottamuseossa avattiin lokakuussa *Finlandia News Service* -niminen valokuvanäyttely, joka kertoo miten Suomi tiedotti talvisodasta kansainvälisesti. Näyttely on koottu sodan aikana toimineen kansainvälisen uutistoimiston Finlandia News Servicen valokuvista ja toimittajien tuottamista kuvauksista tapahtumista. Esillä olevaa kuvamateriaalia ja alkuperäistekstejä ei tässä laajuudessa ole aiemmin julkisuudessa nähty.

Esillä oleviin valokuviiin liittyvät alkuperäistekstit ovat englanniksi. Näyttelystä on tietoisesti haluttu jättää pois historiallisille näyttelyille tavanomaiset analyysit aineistosta ja tapahtumista. Valokuvat ja tekstit halutaan esittää mahdollisimman autenttisesti ja antaa kuvien ja tekstien puhua puolestaan. Tapahtumakuvaukset, joita kirjoitti mm. **Mika Waltari**, ovat propagandistisia ja niillä pyrittiin keräämään myötätuntoa maailmalta.

Valokuvien aiheet ovat rankkoja. Museo haluaa näyttelyllä muistuttaa sodan järkyttävistä seurauksista. Moni näyttelyn kuva voisi yhtä hyvin olla 2000-luvun Irakista, Afganistanista tai Lähi-idästä. Sota ja sen seuraukset ovat samanlaisia katsomatta aikaan tai paikkaan.

Lottamuseossa on talvisodan merkkipuodesta johtuen esillä myös toinen erikoisnäyttely *Ruotsin Maja kutsuu Sinua!* Näyttely käsittelee lottien talvisotakokemuksia ja sitä, miten Ruotsin lotat tulivat talvisodasta palanneiden uupuneiden lottien avuksi. Heti talvisodan päätyttyä Ruotsin lotat lahjoittivat Suomen lotille täysin varustellun lepokodin, joka pystytettiin Tuusulanjärven rannalle. Ruotsin Majassa lottia on virkistynyt kohta lähes 70 vuotta ja toiminta jatkuu edelleen.

MARRASKUU 2009-HUHTIKUU 2010

TAPAHTUMA kalenteri

MARRASKUU

Poikakuorokonsertti

Tuusulan kirkossa
15.11. klo 15 Turun tuomiokirkon poikakuoro Chorus Cathedralis Iuniorum (CCI) esiintyy Heikki Rainion johdolla. Vapaa pääsy, ohjelma 5 €. Tuusulan kirkko, Kirkkotie 34. Järjestää Tuusulan seurakunta. Lisätietoja www.tuusulanseurakunta.fi, p. (09) 875 960.

J. H. Klubi:

kirjailija Anja Snellman
19.11. klo 19 Vieraana kirjailija Anja Snellman teemanaan "Kirjailijan työn uudet haasteet". Liput 7 €, myynissä 5.-18.11. Taidekeskus Kasarmissa, p. (09) 8718 3465 sekä tuntia ennen Erkkolan ovelta. Taiteilijakoti Erkkola, Rantatie 25, Tuusula. Lisätietoja www.erkkola.fi, p. 040 544 9207.

Joulupukin paja

Taide- ja kulttuuripäiväkoti Aarteiden Talossa
21.11. klo 10-15 Jouluisia työpajoja lapsille, Joulumuorin kahvio, myyjäispöytä, piparkakkutalon arvonta sekä joulupukki. Taide- ja kulttuuripäiväkoti Aarteiden Talo, Korkinporras 1, Tuusula. Lisätietoja p. (09) 274 3270.

Joululaulumatinea

Syvärannan Lottamuseossa
22.11. klo 15 Keravan opiston musiikinopiskelijat laulavat ja laulattavat MuM Päivi Bonde-Jensenin johdolla. Vapaa pääsy. Syvärannan Lottamuseo, Rantatie 39, Tuusula. Lisätietoja www.lottamuseo.com, p. (09) 274 1077.

Joulun avaus Hyrylässä

27.11. Hyrylän keskustan joulukatu avautuu: joulukulkue, ohjelmaa torilla ja ilotulitus. Ohjelmaa myös mm. kunnantalolla, seurakuntakeskuksessa, käsityökeskuksessa, pääkirjastossa ja Taidekeskus Kasarmissa. Lue lisää s. 6. Järjestää Tuusulan kunta ja tuusulalaiset yritykset. Lisätietoja www.tuusula.fi, p. (09) 8718 3054.

Jokelan Joulukadun avajaiset

28.11. klo 13.30 alkaen Ohjelmassa mm. musiikkia, joulupukki, kinkkuarjaiset sekä pipareita ja glögiä. Järjestää Jokelan Yrittäjät ry yhdessä jokelalaisten yhdistysten kanssa.

Kellokosken

Joulukadun avajaiset
28.11. klo 9-15 Kellokosken keskustassa. Järjestää Kellokosken yrittäjät.

JOULUKUU

Joulumyyjäiset

Klaavolan kotiseutumuseossa
5.12. klo 11-17 Lue lisää s. 6. Klaavolan kotiseutumuseo, Klaavolantie 3, Tuusula. Lisätietoja p. (09) 8718 3461.

Joulumyyjäiset Halosenniessä

5.12. klo 11-17 Lue lisää s. 6. Halosenniemi, Rantatie, Tuusula. Lisätietoja www.halosenniemi.fi, p. (09) 8718 3461.

Itsenäisyyspäivän juhla kuntalaisille

6.12. Juhlakahvit klo 12, ohjelma alkaa klo 13. Hyökkälän koulu, Kirkkotie 11, Tuusula. Lisätietoja www.tuusula.fi, p. (09) 8718 3436.

Pieni joulukonsertti,

Essut jouluun sukkasillaan
9.12. klo 11-17 Lue lisää s. 6. Mikkolan koulu, Pähkinämäentie 215, Tuusula. Järjestää Viihdekuoro Essut. Lisätietoja www.essut.net, p. 041 441 9778.

Teatterillinen satutuokio

Riihikallion kirjastossa
11.12. klo 10 Satupäivän kunniaksi. Vapaa pääsy. Riihikallion kirjasto, Haukantie 5, Tuusula.

Yhdistysten yhteismyyjäiset

12.12. klo 10-14 Tuusulan perinteiset yhdistysten joulumyyjäiset. Hyrylän koulukeskus, Sahatie 1, Tuusula. Lisätietoja Jaana Kihl p. 040 567 9484.

Musiikinäytelmä Odotus Jokelan kirkossa

12.12. klo 17.00, 18.30, 20.00 sekä **13.12. klo 15.00, 16.30, 18.00**
Petri Laaksosen säveltämä ja Anna-Mari Kaskisen käsikirjoittama musiikinäytelmä. Ohjaaja Arto Myllärinen. Vapaa pääsy. Jokelan kirkko, Kouluraitti 11. Järjestää Tuusulan seurakunta. Lisätietoja www.tuusulanseurakunta.fi, p. (09) 875 960.

KAUNEIMMAT JOULULAULUT TUUSULASSA

Lasten kauneimmat joululaulut

Kellokosken kirkossa
12.12. klo 15 Joululaulujen yhteislaulutilaisuus. Mukana Lapsikuoro Kyyhkyset. Vapaa pääsy. Kellokosken kirkko, Männistöentie 5. Järjestää Tuusulan seurakunta. Lisätietoja www.tuusulanseurakunta.fi, p. 040 709 0710.

Kauneimmat joululaulut

Kellokosken kirkossa
13.12. klo 16 ja klo 18 Joululaulujen yhteislaulutilaisuus. Mukana Kappelikuoro ja Naiskuoro Primavera. Vapaa pääsy. Kellokosken kirkko, Männistöentie 5. Järjestää Tuusulan seurakunta. Lisätietoja www.tuusulanseurakunta.fi, p. 040 709 0710.

Kauneimmat joululaulut Tuusulan kirkossa

12. ja 20.12. klo 18 sekä **21.12. klo 19** Rakastettuja, tunnelmallisia joululauluja yhteislauluna ja kuorojen sekä solistien esityksinä. Eri tilaisuuksissa ovat mukana mm. Tuusulan kirkkokuoro, Naiskuoro Tuulahdus ja Viihdekuoro Essut. Vapaa pääsy. Tuusulan kirkko, Kirkkotie 34. Järjestää Tuusulan seurakunta. Lisätietoja www.tuusulanseurakunta.fi, p. (09) 875 960.

Lasten kauneimmat joululaulut

Jokelan kirkossa
16.12. klo 18 Joululaulujen yhteislaulutilaisuus. Vapaa pääsy. Jokelan kirkko, Kouluraitti 11. Järjestää Tuusulan seurakunta. Lisätietoja www.tuusulanseurakunta.fi, p. 040 778 9775.

Kauneimmat joululaulut Jokelan kirkossa

21.12. klo 18.30 Joululaulujen yhteislaulutilaisuus ja joulurauhan julistus. Vapaa pääsy. Jokelan kirkko, Kouluraitti 11. Järjestää Tuusulan seurakunta. Lisätietoja www.tuusulanseurakunta.fi, p. 040 778 9775.

Erkkolan J. H. Klubissa Anja Snellman 19.11. Kuva OnavalIrmeli Jung

Poikakuoro Chorus Cathedralis Iuniorum esiintyy 15.11. Tuusulan kirkossa.

TAPAHTUMA

kalenteri

JOULUKUU

Wanhanajan joulumyyjäiset
Syvärannan Lottamuseossa
13.12. klo 11–14 Tunnelmallisissa joulumyyjäisissä tarjolla kauniita käsitöitä ja herkullisia leivonnaisia. Vapaa pääsy. Syvärannan Lottamuseo, Rantatie 39, Tuusula. Lisätietoja www.lottamuseo.com, p. (09) 274 1077.

Rantatie-kvartetti: Iltapäivä Erkkolassa
13.12. klo 15 Teemana Suomi-Ruotsi, vieraana Birgitta Ulfsson. Taiteilijakoti Erkkola, Rantatie 25, Tuusula. Liput 15 €. Lisätietoja www.erkkola.fi, p. 040 544 9207.

Service of Nine Lessons and Carols according to Anglican Tradition
16.12. klo 19–20.30 Anglikaaninen joululaulutilaisuus englannin kielellä. Mukana Kellokosken kappelikuoro ja Helsingin anglikaaninen srk. Vapaa pääsy. Kellokosken kirkko, Männistöntie 5. Järjestää Tuusulan seurakunta. Lisätietoja www.tuusulanseurakunta.fi, p. 040 709 0710.

Tuusulan Mieslaulajien joulukonsertti Pajalan kappelissa
19.12. klo 18 Tuusulan Mieslaulajien perinteinen joulukonsertti, yhteislaulua. Ohjelma 10 €. Pajalan kappeli,

Pajalannummentie 15, Tuusula. Järjestää Tuusulan Mieslaulajat ry. Lisätietoja www.tuusulanmieslaulajat.fi, p. 040 092 8901.

Jouluisia runoja Jokelan kirkossa
20.12. klo 16 Helsingin lausujat esittävät jouluisia runoja. Vapaachroton ohjelmamaksu 5 €. Jokelan kirkko, Kouluraitti 11. Järjestää Jokelan alueneuvosto. Lisätietoja www.tuusulanseurakunta.fi, p. 040 778 9775.

Tuomaasta Nuuttiin
21.12. Koko perheen joulutapahtuma Hyrylässä, Jokelassa ja Kellokoskella. Lue lisää s. 7. Vapaa pääsy. Järjestää tuusulalaiset kotiseutu- ja kulttuuriyhdistykset. Lisätietoja www.jokelankansalaisopisto.com, p. (09) 8718 3436.

Singerit joulun odotuksessa
21.12. klo 20 ja **20.12. klo 18** ja **20** Singerien (Päivi Jordan-Kilki, Kaija Nuoranne ja Tuula Saarensola) perinteisissä joulukonserteissa soivat niin hilpeät kuin tunnelmalliset joululaulut Erkkolan lämpimien hirsiseinien suojissa. Lauluyhtyeen mukana on pianisti Hilikka Kangasniemi. Liput 12 €, ennakkovaraukset ja tiedustelut p. 040 526 2707. Taiteilijakoti Erkkola, Rantatie 25, Tuusula. Järjestää Tuusulan kunta ja Singerit.

TAMMIKUU

Avoimien ovien päivä Hyrylän käsityökeskuksessa
21.1. klo 11–19 Mahdollisuus tutustua käsityökeskuksen toimintaan, tuleviin kursseihin ja kangaspuissa vaihtuviin loimiin. Työpajassa voi valmistaa kaulakorun fanttilangasta. Vapaa pääsy, materiaalmaksu työpajassa. Hyrylän käsityökeskus, Hyrylantie 12, Tuusula.

Lisätietoja www.taitousimaa.fi, p. (09) 8718 3424.

Rantatie-kvartetti: Iltapäivä Erkkolassa
24.1. klo 15 Rantatie-kvartetti 10 vuotta. Taiteilijakoti Erkkola, Rantatie 25, Tuusula. Liput 15 €. Lisätietoja www.erkkola.fi, p. 040 544 9207.

HELMIKUU

Kirjastokarnevaali Lainan päivänä
8.2. Kirjallista ja kirjaton ohjelmaa kaikenikäisille. Luvassa on mm. kirjanvaihtori, satuhahmoja, nukketatteria, kahvia ja pullaa, esityksiä ja yllätysvieraita! Uudet kuntalaiset kutsutaan tutustumaan kirjaston palveluihin. Kirjastokarnevaalia vietetään kaikissa Tuusulan kunnankirjaston toimipisteissä: Pääkirjasto klo 10–21, Jokelan kirjasto klo 13–19, Kellokosken kirjasto klo 13–20 ja Riihikallion kirjasto klo 12–19. Lisätietoja www.tuusula.fi/kirjasto.

Sukunimen vai kantaisän varjossa – Jokelan kansalaisopiston luento
9.2. klo 19–20.30 Dosentti, fil. tri Sanna-Kaisa Spoofo luennoi sukututkimuksen ja sukuseuratoiminnan muodoista Suomessa. Luento perustuu Sukuseurojen Keskusliiton ja Helsingin yliopiston kansatieteen oppiaineen sukuseurojen seurantatutkimuksen aineistoon. Vapaa pääsy. Jokela-talo, Keskustie 20. Lisätietoja www.jokelankansalaisopisto.com, p. (09) 4171 281.

Muusa-klubi: Kromaattiset tasot
11.2. klo 19 Kromaattiset tasot on Eeva-Liisa Mannerin kirjoittama huikea runosarja, jossa fyysikka kietoutuu metafysiikkaan, havainto harhaan, muisti muistoon. Esittää Tuukka Vasama, Vuoden Nuori Lausuja 2008. Runosarjan lomassa kuullaan Bachin pianomusiikkia Anna Kuvajan soittamana. Liput 8 €, myynnissä 28.1.–10.2. Taidekeskus Kasarmilla, p. (09) 8718 3465 sekä tuntia ennen Erkkolan ovella. Taiteilijakoti Erkkola, Rantatie 25, Tuusula. Lisätietoja www.erkkola.fi, p. 040 544 9207.

Klaavolantien perhelaskiainen
21.2. klo 11–17 Koko perheen tapahtumassa on tarjolla laskiaisaiheista ohjelmaa. Vapaa pääsy. Klaavolan kotiseutumuseo ja Ilmatorjuntamuseo, Klaavolantie, Tuusula. Järjestää Ilmatorjuntamuseo p. (09) 8718 3470 ja Tuusulan museo ja kulttuuri p. (09) 8718 3436.

Rantatie-kvartetti: Iltapäivä Erkkolassa
28.2. klo 15 Taiteilijakoti Erkkola, Rantatie 25, Tuusula. Liput 15 €. Lisätietoja www.erkkola.fi, p. 040 544 9207.

MAALISKUU

Talvisodan raskas rauha – Jokelan kansalaisopiston luento
9.3. klo 19–20.30 Professori Martti Turtolan luento. Talvisodan päättymisestä on 70 vuotta. Raskailla rauhanneidoilla karjalaiset menettivät kaksinkertaisesti maata kuin mitä puna-armeija kykeni valloittamaan. Karjalaisen asuttaminen tynkä-Suomessa oli suurien vaikeuksien takana. Vapaa pääsy. Jokela-talo, Keskustie 20. Lisätietoja www.jokelankansalaisopisto.com, p. (09) 4171 281.

Gospeloratorio Suola Jokelan kirkossa
14.3. klo 16 Teatteri Sisaren nuorten ryhmät JoNtTe ja Syrrre, Jokelan ja Tuusulan kirkkokuorot sekä yhtye esiintyvät. Sävellys Pekka Simojoki, käsikirjoitus Anna-Mari Kaskinen, ohjaus Sari Heiskanen ja musiikinjohto Erja Hartala. Vapaa pääsy. Jokelan kirkko, Kouluraitti 11. Järjestää Tuusulan seurakunta. Lisätietoja www.tuusulanseurakunta.fi, p. 040 778 9775.

Hella Wuolijoki virolais-suomalaisena vaikuttajana – Jokelan kansalaisopiston luento
16.3. klo 19–20.30 Kansanedustaja Erkki Tuomioja kertoo isoäidistään Hella Wuolijoesta. Wuolijoki oli tunnettu kirjailija ja liikemies, sekä myöhemmin myös poliitikko. Suomalaiset tuntevat Wuolijoen ennen kaikkea Niskavuori-näytelmäsarjastaan. Vapaa pääsy. Jokela-talo, Keskustie 20. Lisätietoja www.jokelankansalaisopisto.com, p. (09) 4171 281.

J. H. Erkkö: Näkökulmia runoon
18.3. klo 19 Pohdintoja runoudesta ja runojen tulkinnasta. J. H. Erkkö -lausuntakilpailun voittajan Eevamarja Luode-Salosen vahva ja rohkea esitys Erkon teksteistä. Iltaa emännöi Tiina Häkkinen. Liput 8 €, myynnissä 4.–17.3. Taidekeskus Kasarmilla, p. (09) 8718 3465 sekä tuntia ennen Erkkolan ovella. Taiteilijakoti Erkkola, Rantatie 25, Tuusula. Lisätietoja www.erkkola.fi, p. 040 544 9207.

Skidiviikot
22.–28.3. Lastenkulttuuriviikolla pajoja, näyttelyitä, tanssia, teatteria ja musiikkia ympäri Tuusulaa. Ohjelmisto helmikuun alusta alkaen osoitteessa www.tuusula.fi/kulttuuri. Järjestää Tuusulan kulttuuri-toimi. Lisätietoja p. (09) 8718 3435.

HUHTIKUU

Taito-viikko Hyrylän käsityökeskuksessa
12.–15.4. ma–ke klo 9–18, to klo 11–19 Taito-viikon aikana on mahdollisuus tutustua kesän kurssitarjontaan, loimiin ja tarvikepaketteihin. Nappileikki-työpajassa valmistetaan hauska nappikoru kevtäsuu piristämään. Vapaa pääsy, materiaalmaksu työpajassa. Hyrylän käsityökeskus, Hyrylantie 12, Tuusula. Järjestää TaitoUusimaa ry ja Hyrylän käsityökeskus. Lisätietoja www.taitousimaa.fi, p. (09) 8718 3424.

J. H. Klubi: kirjailija Kirsti Manninen
15.4. klo 19 Vieraana kirjailija Kirsti Manninen teemanaan ”Suomen lasten taidehistoria”. Liput 8 €, myynnissä 30.3.–14.4. Taidekeskus Kasarmilla, p. (09) 8718 3465 sekä tuntia ennen Erkkolan ovella. Taiteilijakoti Erkkola, Rantatie 25, Tuusula. Lisätietoja www.erkkola.fi, p. 040 544 9207.

Helikopterit lentävät Ilmatorjuntamuseolla
18.4. Radio-ohjattavien pienoismallien lennätysnäytös ja esittelyä. Sisäänpääsy museolipulla 6/4/1 €. Ilmatorjuntamuseo, Klaavolantie 2, Tuusula. Lisätietoja www.ilmatorjuntamuseo.fi, p. (09) 8718 3470.

Rantatie-kvartetti: Iltapäivä Erkkolassa
25.4. klo 15 Teemana 200 vuotta Robert Schumannin syntymästä, vieraana Tuija Hakkila, fortepiano. Taiteilijakoti Erkkola, Rantatie 25, Tuusula. Liput 15 €. Lisätietoja www.erkkola.fi, p. 040 544 9207.

Profililikonseritti III – Maija Vuorinen Tuusulan kirkossa
25.4. klo 18 Tuusulan kanttorien profililikonserittien sarja esittelee Maija Vuorisen musiikinjohtotehtävissä. Konsertissa esiintyvät Naiskuoro Primavera, lapsikuoro Kyyhkysyt sekä soitinyhtye. Ohjelma 5 €. Tuusulan kirkko, Kirkkotie 34. Järjestää Tuusulan seurakunta. Lisätietoja www.tuusulanseurakunta.fi, p. 040 725 6880.

TEATTERI

MIKÄ MIKÄ TEATTERI

Muovikassissa kaikki
Sirkku Peltolan näytelmä on dialogi vanhan äidin ja 48-vuotiaan tyttären välillä. Tytär joutuu palaamaan äitinsä luokse menetettyään elämässään kaiken. Vain muovikassissaan hän kantaa pientä tavaraa. Ohjaus Harri Lötjönen. Esitykset: su 15.11., ti 17.11., to 19.11., su 22.11., ti 24.11., to 26.11., su 29.11.

Gabriel - tule takaisin
Mika Waltarin sydämetön komedia huijarista ja hänen helpoista uhreistaan. Ohjaus Harri Lötjönen. Esitykset: ke 6.1., to 7.1., su 10.1., ti 12.1., to 14.1., su 17.1., ti 19.1., to 21.1.

Aina
Kati Kaartisen koko perheen näytelmä on kipeän ajankohtainen kuvaus maailmasta, jossa lapsemme elävät. Ohjaus Matja Rapeli. Esitykset: su 7.2., ti 9.2., to 11.2., su 14.2., ti 16.2., to 18.2., la 20.2.

Kuume
Pirkko Saision Kuume on vaarallinen komedia, jossa mikään ei ole ihan sitä, miltä ensi alkuun näyttää. Ohjaus Pekka Mattila. Esitykset: ke 10.2., la 13.2., ke 17.2., su 21.2., ti 23.2., to 25.2., la 27.2.

Lukkosulaa ja lumpeenkukkia
Runoilija Heli Laaksosen ”hapankomedia” Skytölän veljesten Kyttykaupasta. Ohjaus Anita Sundberg. Esitykset: su 7.3., ti 9.3., to 11.3., su 14.3., ti 16.3., to 18.3., su 21.3., ti 23.3., to 25.3.

Puhdistus
Sofi Oksasen Finlandia-palkittu näytelmä syväluotaa Viron lähihistoriaa kahden eri-ikäisen naisen elämäntilanteiden kautta. Ohjaus Jouni Nurminen. Esitykset: su 4.4., ti 6.4., to 8.4., la 10.4., su 11.4., ti 13.4., to 15.4., la 17.4., su 18.4.

Mikä Mikä Teatteri, Teatteri Hyrylä, Kauppatie 2, II-kerros, Tuusula. Lippujen varaukset ja tiedustelut p. 0400 434 226 / Saarinen tai saarivei@gmail.com

TEATTERI T JA SENIORITEATTERI AIKAMOINEN

Teatteri T:n kaikkien ryhmien syysnäytös
10.12. klo 18.30 Hyökkälän koulun auditorio, Kirkkotie 11, Tuusula.

Kotirintama
Esittää Teatteri T:n XL-ryhmä. Ensi-ilta tammikuussa.

Keisarin uudet vaatteet
Esittää Teatteri T:n L-ryhmä. Ensi-ilta Skidiviikolla maaliskuussa.

Jos mää suoraan sanon
Esittää Senioriteatteri Aikamoinen. Ensi-ilta kevätkaudella.

Tiedustelut Tiina Häkkinen p. 040 715 0009.

TUUS-TEATTERI

Koira saa paikan
Käsikirjoitus: Simo Ojanen
Ohjaus: Timo Loikkanen
Esitykset: su 7.2. klo 17.00, ke 10.2. klo 19.00, la 13.2. klo 17.00, su 14.2. klo 17.00, to 18.2. klo 19.00, la 20.2. klo 17.00, su 21.2. klo 17.00, ke 24.2. klo 19.00, to 25.2. klo 19.00, la 27.2. klo 17.00

Tuus-Teatteri, Seuratalo Väinölä, Kirkkotie 6, Tuusula
Liput 10 €
Tiedustelut p. 040 504 1460

Tuus-Teatterissa
"KOIRA SAA PAIKAN"

Tuusulan Nuorisoseura ry:n Tuus-Teatteri on monille tuttu kesäteatteristaan. Kesäteatterin lisäksi teatteri on monipuolista- nut toimintaansa palauttamalla ohjelmistoon vuosittaisen talvi-näytelmän.

Viime vuonna talven näytelmänä oli Jouni Nurminen ohjaama ”Rakas murhakopla”, joka sai yleisöltä erittäin hyvän vastaanoton. Nyt työn alla on Simo Ojanen käsikirjoittama näytelmä ”Koira saa paikan”. Ojanen on Suomen eturivin näytelmäkirjailijoita. Hän on tehnyt näytelmiä lapsille ja aikuisille. Simo Ojanen on

kaikille tuttu luomastaan hellytävistä Sirkkuspelle Hermannin hahmosta.

”Koira saa paikan” on kirjoitettu v. 1993 juuri silloin, kun lama kovimmin koetteli Suomea. Näin ollen näytelmän teemat tuntuivat tällä hetkellä kipeän tutuilta. Ojassa on hykerryttävän sarkastinen ote luomiinsa näytelmän hahmoihin. Ohjauksesta vastaa Timo Loikkanen ja tuottajana toimii Maarit Salminen.

Näytelmän ensi-ilta on sunnuntaina 7.2.2010 klo 17 ja näytelmä esitetään tuttuun tapaan seuratalo Väinölässä, Kirkkotie 6, Tuusula.

Singereiden joulukonsertti Erkkolassa 21.12. ja 22.12.
Kuva Piiu Korhonen

Tuukka Vasama esittää 11.2. Kromaattiset tasot –runosarjan Muusa-Klubissa.
Kuva: Tomi Humalisto

J. H. Erkkö -lausuntakilpailun voittaja Eevamarja Luode-Salonen 18.3. J. H. Klubissa.
Kuva Paula Ojansuu

Tuus-Teatterin näytelmä ”Koira saa paikan” 7.2. alkaen Seuratalo Väinölässä.
Kuva Eetu Pietarinen

MUSEOT ja näyttelyt

HALOSENNIEMI

Rantatie, Tuusula,
p. (09) 8718 3461, 8718 3466,
www.halosenniemi.fi,
halosenniemi@tuusula.fi
Avoinn: 1.9.–30.4. ti–su 12–17
Pääsymaksut: 5,50/4,50/2,00 €.

**Yömettä – Milla Toivanen Pekka
Halosen vieraana**
16.9.2009–17.1.2010

Tupatöllin tarinoita
23.1.–11.4.2010

Pystymetsän Pekka
17.4.–10.10.2010

TAIDEKESKUS KASARMI

Jääkäripolku 2, Tuusula,
p. (09) 8718 3462, 8718 3461,
www.taidekeskuskasarmi.fi
Avoinn: 1.9.–30.4. ti–su 12–17
Pääsymaksut: 5,50/4,50/2,00 €.

Tuusulan Nykytaiteen museo

**Poimintoja Aune Laaksosen
Taidesäätien kokoelmasta**
25.11.2008–6.1.2010

Tila – tunne

16.1.–25.4.2010
Aune Laaksosen Taidesäätien kokoelman
teoksia ihmisen kokemuspiirin
näkökulmasta

Tuusulan Kuvitustaiteen museo
Wendelin Galleria

**Martta Wendelinin kuvituskokoelman
helmä**
5.5.2009–28.2.2010

Arabian jänis ja Afrikan linnut
6.3.–29.8.2010 Virpi Talvitiien
lastenkirjakuvituksia

ERKKOLA

Rantatie 25, Tuusula,
p. (09) 8718 3469, 8718 3471,
www.erkkola.fi, erkkola@tuusula.fi
Avoinn: 1.9.–30.4. ti–su 12–17
Pääsymaksut: 4/3/2 €.

**Hengen suuruus, hengen maa
– J. H. Erkon runoja ja nykytaidetta**
27.3.–31.10.2010

ILMATORJUNTAMUSEO

Klaavolantie 2, Tuusula,
p. (09) 8718 3470, 040 538 5515,
www.ilmatorjuntamuseo.fi
Avoinn: 1.9.–31.5. ti–su 11–17
Pääsymaksut: 6/4/1 €.

Talvisota 70 vuotta
18.10.2009–31.5.2010
Tuusulan tykistön vaiheita talvisodassa,
Heikki Talvelan perinnemateriaalia,
kuvia Tuusulasta ja hevosista
talvisodassa.

KLAAVOLAN KOTISEUTUMUSEO

Klaavolantie 3, p. (09) 8718 3460
Avoinn: 1.9.–30.4. ti–su 12–17
Pääsymaksu: 2 €.

SAIRAALAMUSEO

Vanha valtatie 198, Kellokoski,
p. (09) 2716 3231, 040 729 6529
Avoinn: 1.9.–30.4. ti–su 12–17
Pääsymaksu: 2 €.

SUOJELUSKUNTAIN PÄÄLLYSTÖKÖULUN PERINNETILAT

Maanpuolustuskorkeakoulun
Täydennyskoulutus- ja kehittämiskeskus
(TKKK) Rantatie 66,
p. 040 515 7154.
Avoinn: 1.9.–30.4. ti–su 12–17
Pääsymaksu: 2 €.

SYVÄRANNAN LOTTAMUSEO

Rantatie 39, Tuusula, p. (09) 274 1077,
www.lottamuseo.com
1.10.–13.12. ja 5.1.–31.3. museo
avoinn: ma–to 10–20, pe 10–18,
ke–su klo 11–17.
1.–30.4. ke–su 11–17, museo ja kahvio
avoinn.
Pääsymaksut: 5/4/1 €.

Ruotsin Maja kutsuu sinua!
12.5.2009–31.3.2010

**Finlandia News Service – talvisota
suomalaisen uutistoimiston silmin**
1.10.2009–30.9.2010

TUUSULAN AUTOMUSEO

Fallbackantie 20, ovi 3, p. 0400 450 585
Avoinn: 1.9.–30.4. ti–su 12–17
Pääsymaksu: 2 €.

Yhteislippu kolmeen museoon

Halosenniemeen,
Taidekeskus Kasarmiin ja
Ilmatorjuntamuseoon
yhteislippu 13/11/3 €

MUITA NÄYTTELYITÄ

TUUSULAN KUNNANTALON AULAGALLERIA

Hyrylantie 16, Tuusula,
Avoinn: ma, pe klo 8–16,
ti–to klo 8–19
Tiedustelut: Kulttuuritoimi
p. (09) 8718 3436

17.11.–4.12.2009
Tuusulan Valokuvaajat ry:
vuosinäyttely

7.12.2009–8.1.2010
Esko Hannuksela: grafiikkaa,
maalauksia

TUUSULAN PÄÄKIRJASTO

Autoasemankatu 2, Tuusula,
p. (09) 8718 3444
Avoinn: ma–to 10–20, pe 10–18,
la 9–15

2.12.2009–28.2.2010
Suomi kautta aikojen –
Kansalliskirjaston kiertonäyttely.

Lukusalissa on koko talven ajan
esillä talvisota-aiheisia kirjoja
Ilmatorjuntamuseon kokoelmista.

JOKELAN KIRJASTO

Jokela-talo, Keskustie 2,
p. (09) 8718 4040
Avoinn: ma, ti, to, 10–19, ke 10–19,
pe 10–16, la 9–15

1.9.–31.12.2009

**Uutta ja vanhaa Jokelaa
-valokuvanäyttely**
Jokelan muuttuvaa kyläkuvaa ja
elämää 1900-luvun alusta alkaen Pekka
Toivosen kuvaamien ja keräämien
valokuvien kautta.

TUUSULAN KÄSITYÖKESKUKSET

Esillä Kauhavan Kangasaitta Oy:n
sisustustekstiilejä. Vapaa pääsy.

18.–28.1.2010 Hyrylän käsityökeskus,
Hyrylantie 12, Tuusula,
p. (09) 8718 3424.
Avoinn: ma–ke 8.30–18, to 11–19.

3.2., 5.2. ja 10.2.2010 Kellokosken
käsityökeskus, Ruukin koulu,
Koulutie 7, Kellokoski,
p. (09) 8718 4241 (keskiviikkoisin).
Avoinn: klo 9–15.

4.2. ja 11.2.2010 Jokelan käsityökeskus,
Keskustie 20, Jokela, p. (09) 4171 077
(torstaisin). Avoinn: klo 9–17.

Museokokoelmien kätköistä:

HULDA MANNIN RUKKI

Tuusulan museossa

Tuusulan museo tallentaa kokoelmiinsa aineellisia todisteita Tuusulan historiasta ja tuusulalaisuudesta. Kulttuurihistoriallisiin kokoelmiin kuuluu arkistomateriaalia, valokuvia ja esineitä. Yksin esineitä on kokoelmissa reilu kolmetuhatta. Kokoelmia esitellään museon näyttelyissä Klaavolan kotiseutumuseossa, Halosenniemessä ja taiteilijakoti Erkkolassa sekä Aleksis Kiven kuolinmökillä, minkä lisäksi kokoelmat ovat tutkijoiden käytössä. Näyttelyissä nähdään vain vähähdys arkistojen aarteista, ja seuraavassa tuodaan esille erään vielä esittämättä jääneen esineen kiehtova tarina.

Maaliskuussa 2008 **Veijo Meisalo** otti yhteyttä Tuusulan museoon. Hän oli saanut käsiinsä museolle aikaisemmin lahjoitetun rukin puolan ja halusi nyt liittää sen lahjoitukseen. Puola kuului Hulda Mannin rukkiiin. Museolla vieraillessaan Meisalo kertoi enemmänkin rukin ja sen omistajan historiasta.

Rukki tehtiin 1940-luvulla **Hulda Mannille** (1892–1968), joka oli Purolan rautatiepysäkin ja samalla Jampan postipysäkin hoitaja. Rukin teki **Ville Westlin**, jonka puusepäntörmä oli nykyisen Puusepänkujan varrella Järvenpään puolella, lähellä Purolan pysäkkiä.

Hulda Manni, os. Nyberg, syntyi Nuppulinassa Leppäkorven torpassa. Sukujuuret ovat isän puolelta Sipoon torppareissa ja sotamiehissä, äidin puolelta Ridajärven suunnalla. Hulda Manni jäi nuorena leskeksi neljän pienen lapsen kanssa, kun hänen miehensä jäi ratatöissä junan alle. Hulda Manni asui pitkään Purolan pysäkkirakennuksessa ja myi junalippuja ja postimerkkejä. Hän hoiti junien lähetyksen sekä postisäkkien kuljettamisen. Lisäksi hän kehräsi lankoja sivutyökseen.

Vanhemmiten hänen sydämensä ei enää kestänyt pitkäikäistä karstaamista ja kehräämistä. Jo 1940-luvun lopulla Manni antoi mielellään tyttärensä poikansa polkea rukkia, kun hän kehräsi. Kuitenkin hän vielä viimeisinä vuosinaan mielellään silloin tällöin kokeili, vieläkö karstaaminen ja kehrääminen sujuisi. Hänen tyttärensä Alli Mäkelä toimi hänen jälkeensä Purolan pysäkinhoitajana niihin aikoihin saakka, jolloin Purolasta tuli miehittämätön seisake ja postikin muutti Jampan kauppakeskukseen.

Hulda Mannin rukin tarina osana Tuusulan museon kokoelmia kertoo rautatien varren elämästä Tuusulassa. Rautatie toi aikanaan suuria muutoksia Tuusulaan. Vuonna 1922 käyttöön otettu Purolan asema kuuluu nykyään Tuusulasta vuonna 1951 irtautuneeseen Järvenpään.

Rukin puolan mukana Veijo Meisalo toi museolle valokuvia Hulda Mannin albumista. Tässä Purolan asema vuonna 1936.

Hulda Mannin rukki on talletettuna Klaavolan kotiseutumuseon varastoon.

AIKAMOINEN PORUKKA

– senioreiden teatteriryhmä monessa mukana

TEKSTI JA KUVA: Senioriteatteri Aikamoisen ohjaaja Tiina Häkkinen

Senioriteatteritoiminta on monipuolista. Se on voimaannuttavaa, ennaltaehkäisevää ja kuntouttavaa sosiaalista toimintaa, joka tarjoaa monenlaisia elämyksiä. Ryhmässä tekeminen ja yhdessä nauraminen tuovat iloa ja onnistumisen kokemuksia, jotka kantavat eteenpäin.

Tuusulalainen **Senioriteatteri Aikamoinen** on neljän toimintavuotensa varrella tehnyt monenlaista. On esitetty omia ja muiden kirjoittamia näytelmiä, paneuduttu runouden maailmaan ja toteutettu Erko-, lempiruno- ja japanilaisten runojen produktiot. Minna Canthin on tutustuttu lukudraaman muodossa ja omia kokemuksia on jaettu kaikenikäisille muisteluteatterin muodossa. Aikamoisia on ollut esiintymässä esim. Tuusulan museoiden tapahtumissa, Tuusulan Taiteiden Yössä, kouluissa ja hoitolaitoksissa. Oma teatteritapahtumakin on järjestetty.

Aikamoisen toiminta on muotoutunut ryhmänsä näköiseksi ja sen toiveita vastaavaksi. Tämä ryhmä on kiinnostunut ja halukas oppimaan uusia asioita. Se voi ammentaa myös elämäkokemuksesta rakennusaineita roolitöihin ja tarinoihin. Iän mukanaan tuomiin rajoitteisiin Aikamoisessa suhtaudutaan huumorilla ja ymmärtäen, eikä ulkooppimisesta oteta paineita. Viikoittaiset harjoitukset kestävät puolitoista tuntia ja niihin sisältyy lämmittelyä, erilaisia harjoitteita ja tulevien esitysten harjoittelua.

– Mä olen aina halunnut näyttellä ja esiintyä ja nyt tässä iässä mä saan sitä tehdä! Tähän tiivistyne teatteriporukan henki.

Senioriteatteri Aikamoisen toiminta on avointa kaikille tuusulalaisille seniiori-ikäisille. Tervetuloa rohkeasti mukaan! Mitään aiempaa kokemusta teatterin tekemisestä ei tarvitse olla.

Senioriteatteri Aikamoisessa mukana mm. Arja Korhaviuori, Pentti Jokinen, Eeva Heikkilä, Leila Manneri, Sirpa Vapaavuori ja Kaija Suomus.

SENIORITEATTERI AIKAMOINEN

Tiedustelut ohjaaja Tiina Häkkinen
p. 040 715 0009

Halosenniemi lumisateessa.
Kuva Tarja Kärkkäinen

Näyttely "Ruotsin Maja kutsuu sinua"
Syvärannan Lottamuseossa 31.3. asti.
Kuva Sota-arkisto

Nuketaja ja Riihikallion kirjastonjohtaja Leena Rehnström.

TEKSTI: Leena Rehnström, Riihikallion kirjaston johtaja KUVA: Katja Juurikko

NUKET JA KIRJASTO

ne yhteen sopii...

Olemme pimentäneet ikkunat ja siirtäneet kalusteet syrjään. Tuolit, penkit ja tyyntyt on järjestetty hyllyjen eteen ja väliin ja mihin vain on saatu mahtumaan. Olemme pystyttäneet lavasteet ja asentaneet valonheittimet paikoilleen. Runsa-lukuinen yleisö istuu tiiviisti kuin sillit suolassa ja kihisee jännittyneestä odotuksesta. Miten niin pieneen tilaan voikin mahtua niin paljon väkeä!

– Koska se nukketatterit alkaa?

– Miksei se ala jo?

Ja sitten se alkaa! Ensimmäiset parahtavat itkuun tai kiipeävät aikuisen syliin jo salin pimetessä. Valonheittimet syttyvät, pönäkkä nukkekuningas astelee musiikin tahdissa yleisön näkyviin, ja niin koko joukko siirtyy sadun maailmaan. Ympäriällä olevat kirjahyllyt, tietokoneet ja muu kirjastorekvisiitta katoavat hetkessä. Näin kuvaa tyypillistä nukketatteriesityksen kulkua kirjastossa **Leena Rehnström**, kirjaston johtaja ja nukkenäyttelijä.

– Esityksen päätyttyä lapset tulevat sermin taakse katsomaan nukkeja sillä välin, kun aikuiset alkavat etsiä omien lastensa vaatteita lukuisista epämääräisistä kasoista ja kenties myös jotain lainattavaa – kun nyt kerran kirjastossa ollaan. Taas kerran on ollut mahdollisuus nauttia kirjaston lastenkulttuuritarjonnasta. Moni lapsikatsoja on ensimmäisen kerran elämässään saanut kosketuksen teatteriin, elävään esitykseen. Tähän kirjasto on luonteva paikka, vaikka sopivan ja riittävän suuren tilan luomiseksi saa useimmissa kirjastoissa käyttää runsaasti mielikuvitusta ja aikaa. Ja niin me esiintyjät alamme vähitellen, hikisinä ja naamat punaisina, purkaa lavasteita ja pakata ja roudata koko ihanuutta ulkona odottavaan autoon. Olemme väsyneitä mutta onnellisia: saimme taas kerran antaa yleisölle taide-elämyksen ja itse vastaanottaa melkoisen endorfiiniruiskeen.

– Minun nukettajan eli nukkenäyttelijän urani alkoi Karjaan kirjastossa vuonna 1980. Kun sitten lähdin Porvooseen töihin 1980-luvun loppupuolella, laittauin tietysti nukketatterin pariin sielläkin. Koska työskentelin lastenkirjastonhoitajana, niin tein omiakin yhden naisen nukketatteriesityksiä kirjaston satutunteja varten, Leena kertoilee.

Riihikallion kirjastossa nähdään nukketatteria useita kertoja vuodessa. Kuva Leena Rehnström

– Teetin sermin, hankin nukkeja ja aloin kirjoittaa pieniä näytelmiä. Näytelmät olivat yleensä tarinoita keppostelevasta Kasper-nukesta ja hänen kumppaneistaan. Valmistin yhden esityksen myös opetuskäyttöön; tarinan Liisa-tytöstä, joka opetti kirjastonkäytön kommervenkkeja kirjavalle joukolle satuolentoja. Varsinkin kovapäinen ja pahan-sisuinen merirosvo herätti aina yleisön sympatiat ja sai runsaasti kannustushuutoja osakseen. Sen esityksen kanssa kiertelin kaikki Porvoon lukuisat suomen- ja ruotsinkieliset kyläkoulut julmetun painava sermi auton katolla ja nuket matkalaukussa – säässä kuin säässä.

– Pahimpien lumimyräköiden aikana ei aina tiennyt, oliko tiellä, pellolla vai kenties meren jäällä!

– Täällä Tuusulassa olen Riihikallion lähikirjaston toiminnasta vastaavana pitänyt esillä nukketatteria osana kirjaston toimintaa järjestämällä nukketatteriesityksiä kirjaston tiloissa säännöllisesti 3-4 kertaa vuodessa. Omien esitysten tekoon en ole ryhtynyt – onhan nukketatteriryhmiä ihan kiitettävästi saatavilla esiintymään. Mutta kuka tietää, ehkäpä vielä teetan sermin ja hankin muuttaman nukkeja ja ryhdyn hommiin. Eihän nukketatteria koskaan voi olla tarjolla liikaa!

KIRJASTOISSA TAPAHTUU

Jokelan kirjaston lukupiiri kokoontuu joka kuukauden toinen keskiviikko kirjaston lukusalissa klo 19–20.30. Syksyn viimeinen kokoontuminen pidetään 9.12., kevään kokoontumisista antaa lisätietoa Virpi Niskanen, p. (09) 8718 4040.

SATUTUNNIT KIRJASTOISSA

Pääkirjastossa joka toinen torstai klo 10: 26.11., 10.12., 14.1., 28.1., 11.2., 25.2., 11.3., 25.3., 8.4., 22.4., 6.5. ja 20.5. Lisätietoja p. (09) 8718 3420.

Jokelan kirjastossa kerran kuussa perjantaisin klo 10: 11.12., 15.1., 12.2., 12.3., 9.4. ja 7.5.

Lisätietoja p. (09) 8718 4040.

Kellokosken kirjastossa kerran kuussa keskiviikkoisin klo 10: 18.11., 16.12., 20.1., 17.2., 17.3., 21.4. ja 19.5. Lisätietoja p. (09) 8718 4246.

Riihikallion kirjastossa kerran kuussa torstaisin klo 10: 19.11., 17.12., 21.1., 18.2., 18.3., 15.4. ja 20.5. Lisätietoja p. (09) 8718 3454.

KIRJASTOJEN AUKIOLOAJAT

Pääkirjasto ma–to 10–20, pe 10–18, la 9–15.

Autoasemakatu 2, p. (09) 8718 3444.

Jokelan kirjasto ma, ti ja to 13–19, ke 10–19, pe 10–16, la 9–15.

Keskustie 20, p. (09) 8718 4040.

Kellokosken kirjasto ma 13–20, ti ja to 13–19, ke ja pe 10–16.

Kuntotaival 2 B, p. (09) 8718 4245.

Riihikallion kirjasto ma, ti ja to 12–19, ke ja pe 10–16. Haukantie 5, p. (09) 8718 3455.

Ajankohtaista tietoa kirjaston tapahtumista: www.tuusula.fi/kirjasto.

LUKUHULLUN KIRJANMERKKI

Lukeminen on usein yksinäistä puuhaa, mutta kirjallisuuspöytä ei puhe lopu kesken kun luettuja kirjoja ruoditaan yhdessä. Tuusulan kansalaisopistossa kokoontuu lukupiirinä toimiva kirjallisuuskurssi Kirjanmerkki ja mm. Jokelan ja Kellokosken kirjastoissa toimivat myös omat lukupiirinsä. Lukupiirin saa kerättyä kokoon vaikkapa omasta lähipiiristä tai työpaikalta.

Kirjallisuuskurssi Kirjanmerkin syksy on kulunut novelleja ja näytelmiä luettaessa. Lukulistalla on ollut muun muassa **Anton Tšehovia**, **Guy de Maupassantia**, **Molièrää** ja **Aleksis Kiveä**. Ensi keväänä kurssilla palataan taas romaanien pariin. Kevään Kirjanmerkin pohditaan eurooppalaisuutta, sitä miltä viime vuosina näytti kirjailijan silmin. Lukulistalla on 1900-luvun suosikkikirjailijoita, kuten **Herman Hesseä**, **Mihail Bulgakovia** ja **Italo Calvinoa**.

LUKUKOKEMUSTA RIKKAAMMAKSI

Lukeminen on monesti yksinäistä puuhaa. Sohvanurkkaan kirja kädessä käpertyessään lukija seurustelee yksin kirjan ja sen kirjoittajan kanssa. Kirja voi ihastuttaa tai vihastuttaa, se voi olla hyvä tai huono, mutta harvemmin lukija pohtii kirjan herättämiä ajatuksia tai tunteita kenenkään kanssa. Jos kirja on ollut erityisen hyvä – tai todella surkea – lukija saattaa mainita siitä ystäväilleen, mutta siihen kirjan syvälinen pohdinta usein jää. Harva jaksaa mullistavankaan lukukokemuksen jälkeen miettiä, mikä teki kirjasta niin mieleenpainuvan. Tai huonon kirjan kohdalle sattua pohtia, mikä kirjailijan tyyliä tökki.

Kirjasta keskusteleminen tuo lukukokemuksen uuden ulottuvuuden. Kun perustelee muille, miksi kirjan aihe tai kirjailijan käyttämä kieli kosketti, tulee samalla selittäneeksi sen itselleen. Joskus käy niin, ettei kirjan herättämiä tunteuksia osaa pukea sanoiksi, mutta jonkun toisen lukukokemusta kuunnellessaan tajuaa heti, mitä ei itse osannut ääneen lausua.

LUKEMISEN YLISTYS

Kirja herää eloon lukijan käsissä. Lukija peilaa kirjaa omaan elämäänsä ja kokemuksiinsa ja antaa kirjalle merkityksen. Lukija tulkitsee kirjaa oman historiansa kautta ja siksi yksikään lukukokemus ei ole samanlainen.

Tämän olen saanut kirjaimellisesti huomata vetäessäni kolmatta vuotta Kirjanmerkkiä kansalaisopistossa. Vuosien saatossa olemme kurssilla lukeneet niin kotimaista kuin ulkomaista, niin

uutta kuin vanhaakin kaunokirjallisuutta. Mikään kirja ei ole jättänyt kurssiamme sanattomaksi eikä mistään kirjasta ole oltu yhtä mieltä.

Ja mikä keskustelujen rikkaus! Yhden lempikirja on toiselle hölynpölyä. Lopputulemana on kuitenkin, että molemmat ovat yhtä oikeassa. Lempikirja voi saada aivan uusia ulottuvuuksia, kun kuuntelee jonkin muun kommentteja siitä. Niinkin on käynyt, että kirja, josta ei itse oikein pitänyt, näyttää ihan toisessa valossa jonkun muun kertoessa lukukokemuksestaan.

Kirjanmerkki kokoontuu joka toinen viikko syksyisin ja keväisin. Jokaisen kokouksen jälkeen on päällimmäisenä tunne, että olen oppinut niin kirjoista kuin elämästäkin ja jokainen kurssilla käymämme keskustelu on sivittänyt minua lukijana. Ja mikä tärkeintä, jokainen kurssikerta on innoittanut tarttumaan kirjaan ja käpertymään sohvanurkkaan lukemaan. Sillä tuskin maltaa odottaa kahta viikkoa, että pääsee kuuntelemaan ja keskustelemaan lukemistamme kirjoista. Kurssilaistemme innokkaaksi keskusteluista päätellen en ole tunteissani yksin.

*Kaisa Lepistö-Salojärvi
kansalaisopiston kirjallisuuskurssin vetäjä*

TUUSULAN KANSALAIPOISTON KURSSIT KEVÄÄLLÄ

Kevätlukukauden ohjelma jaetaan tuusulalaisiin koteihin joulun jälkeen. Ilmoittautuminen alkaa 7.1.2010 klo 16.30. Ohjelma on nähtävillä myös netissä www.tuusula.fi/kansalaisopisto.

Opisto ottaa mielihyvän vastaan myös uusia ideoita ja kurssitoiveita.

TALVEA

ja uutta vuotta kohti

Tuusulassa voi liikkua monipuolisesti usealla eri tavalla. Seuraavassa muutama vinkki, kun Tuusulan liikuntapalvelut esittelee toimintaansa.

Liikuntapaikat ja niihin liittyvät rakennetut olosuhteet sekä toiminta ainoastaan mahdollistavat liikunnan harrastamisen; tärkeämpää on jalostaa ne käytännön toiminnaksi – pallopeleiksi, jum-paksi, hölkäksi tai leikiksi. Liikuntapaikan käyttäjä on ratkaisevassa asemassa koska hän tekee lopullisen valinnan, oli hän sitten minkä ikäinen tahansa. Eri harrastusmuotoja on tänä päivänä olemassa valtavasti ja ne vaativat erityyppisiä olosuhteita. Suositusten ja perinteisten lajien lisäksi on erittäin tärkeää hyväksyä rinnalle uusia harrastusmuotoja ja tapoja, jotka tuovat liikunnan pariin uusia harrastajia.

Monet liikkujat haluavat olla yksin ajatustensa kanssa ja purkaa sitä kautta päivän tapahtumia. Osa meistä ei pääse liikkeelle ilman ohjausta ja toisille taas on ehdottoman tärkeää, että liikkuminen tapahtuu parhaan juttukaverin kanssa toinen toistaan tukien. Yhtä oikeaa tapaa harrastaa liikuntaa ei ole olemassa. Meitä on moneksi ja juuri siitä syystä ei ole yhdentekevää, mitä ja miten liikuntaa harrastetaan yksilönä. Liikunnan tulisi olla luontainen osa elämää ja mitä helpommaksi sen itsensä tekee, sen helpompaa on ohjelmoida se osaksi omaa päivärutua.

Tuusulassa järjestetään monipuolista liikuntaa erilaisten kansalaisjärjestöjen, seurojen, kansalaisopistojen, kunnan ja yksityisten yritysten toimesta. Liikunnan laaja harrastaminen on mahdollista, jos tarjonta on mahdollisimman monipuolista ja sen järjestäminen koetaan yhteisenä tehtävänä. Myös omaehtoista liikuntaa tulee tukea päättäväisesti organisoidun liikunnan harrastamisen rinnalla. Ainoana kynnöksenä tulisi olla vastaisuudessaakin se ikäikäinen – liikkeelle lähtemisen vaiva.

Pikkupakkasta ja aurinkoa toivottaen,

Risto Kanerva
liikuntapäällikkö, Tuusulan liikuntapalvelut

LIIKUNTAPAIKAT TUUSULASSA

Liikuntapalvelut, urheiluseurat ja sopimuskumppanit ylläpitävät tulevina talvena latu- ja jääolosuhteita eri puolilla Tuusulaa. Kunnan taloustilanteen heikkeneminen näkyy myös ulkoliikuntaolosuhteissa ja niiden ylläpidossa. Ulkojäiden osalta joulukuussa aloitettavat jäädytykset kohdennetaan alueellisesti 1.–31.12.2009 Ruukin koulun (Kellokoski), Kolsan, Pertun ja Jokelan urheilukeskuksen (Jokela) ja Vaunukankaan, Kirkonkylän ja Riihikallion (Hyrylä) kentille. Vuodenvaihteessa tai viimeistään silloin kun pääkentät ovat valmiina, siirrytään jäädyttämään pienempiä kenttiä.

Tuusulanjärven talviolosuhteiden onnistuminen on ensisijaisesti kiinni sääolosuhteista. Retkiluistelu-, hiihto- ja kävelyuria ylläpidetään Tuusulan kunnan ja Järvenpään kaupungin yhteistoimintana. Reittejä pyritään hoitamaan laadullisesti samankaltaisina. Kaksi ylläpitäjää tuo koneet, kaluston ja työntekijät reiteille eri kellonaikoina, pääpaino

reittien kunnostamisesta ajoittuu Tuusulan puoleisella reitillä alkutalviin ja viikonloppuihin. Latuverkkoa ylläpidetään Tuusulanjärven latujen lisäksi myös muualla Tuusulassa.

Tuusulanjärven talviolosuhteet rakentuvat monista osista. Yritysten ja palveluntarjoajien panostuksilla alueesta on muodostunut houkutteleva matalan kynnyksen liikuntapaikka vuokraus-, kahvila- ja ohjelmatarjonnan osalta. Luonnolliset järviolosuhteet ovat hieno esimerkki liikuntapaikasta, jossa yhteinen tavoite on luoda edellytyksiä liikkua luonnossa ja omaehtoisesti.

Pallokenttien jäädytyksistä ja jäähalien yleisövuoroista löytyy tietoa kunnan internet-sivuilta, www.tuusula.fi/liikunta. Koulujen lomien aikoina lisätään yleisöluisteluvuoroja ja niistä sekä mahdollisista peruutuksista löytyy tiedot www.sivuilla. Latuinfoa päivitetään kunnan sivuille talvikauden aikana kaksi kertaa viikossa.

KUVAT: Tuusulan kunta

TEKSTI: Pasi-Jussi Hyttinen, Uimahallin esimies

TUUSULAN UIMAHALLI

Tuusulassa uimahalli pidetään – muutamaa poikkeusta lukuun ottamatta – avoimena joka päivä. Tämän tavoitteen saavuttamiseksi hallissa suoritetaan päivittäin monia eri työtehtäviä. Näkyvämmät mutta ehkä tärkein työ tapahtuu siellä, minne asiakkaan silmä ei kanna. Tekniikan osalta kaiken tulee olla kunnossa, kun uimahalli avataan aamuisin klo 6.

Tuusulan uimahalli on saavuttanut suuren suosion heti sen avaamisen jälkeen elokuussa 2004. Kävijämäärät ovat jopa hieman nousseet vuosien saatossa. Uimahallissa on vuosittain n. 300 000 käyntiä. Arki-illat ja viikonloput ovat ruuhka-aikoja, mutta sopu sijaa antaa myös silloinkin. Suuret kävijämäärät asettavat haasteita myös hallissa työskenteleville liikunnanohjaajille, kahvilatyöntekijöille ja siivojille sekä esimiehille.

Työntekijät opastavat hallin käyttäjiä parhaansa mukaan uimahallin käyttöohjeisiin ja ”etikettiin”, joiden avulla uintihetki olisi kaikille mahdollisimman miellyttävä.

Tuusulan kunnan uimahallissa eri ikäisillä lapsilla on omat paikat uida ja sukellella. Terapia-allas palvelee omaehtoista liikuntaa ja ohjaustoimintaa kuten myös hyppyyllä, joka ei ole tarkoitettu vain hyppimiseen. Se on kuin tehty vesijuoksuun ja ohjaushetkiin, joista on viime vuosina tullut hyvin suosittuja liikuntamuotoja perinteisten uintityylien rinnalle. Tavoitteenamme on, että jokainen hallille saapuva löytää oman tapansa harrastaa vesiliikuntaa. Uutuutena kannattaa kokeilla esimerkiksi varsin hullulta kuulostavaa, mutta tehokasta vesisauvajuoksu!

OHJATTUA LIIKUNTAA

Liikunnanohjaaja **Camilla Heikkilä** vinkkaa liikunnan aloittajaa aloittamaan maltillisesti.

– Kuuntele omaa kehoasi. Sopiva määrä liikuntaa tekee siitä mielekästä ja lisää voimavaroja. Tärkeää on myös löytää itselleen sopiva liikuntalaji. Kokeile rohkeasti ja monipuolisesti eri lajeja ja löydä omasi. Kysy myös rohkeasti apua ja neuvoja liikunnan ammattilaisilta. Kuntoa parannetaan pikku hiljaa, älä siis aseta itsellesi liian suuria tavoitteita.

– Liikuntaa tulisi harrastaa säännöllisesti useita kertoja viikossa, mieluiten päivittäin. Yleinen ohje aikuisille on kuitenkin liikkua vähintään puoli tuntia päivässä, niin että hengästyy ja hikoilee hieman. Aloittelijat voivat kuitenkin pilkkua annoksen kolmeen kymmeneen minuuttiin liikuntatahteen.

– Aloittelijoille sopivia liikuntamuotoja ovat monet kestävyttä parantavat lajit. Yksi hyvä niistä on sauvakävely. Se sopii kaikille, sitä voi harrastaa kaikkina vuodenaikoina, metsissä, kaduilla, puistoissa ja liukkaallakin kelillä se on turvallista. Myös pyöräily, kävely, uinti, vesijuoksu ja hiihto ovat hyviä liikuntamuotoja. Tärkeintä kuitenkin on löytää liikunnasta ilo ja mielekkyys. Liikunnasta tulee nauttia, lopettaa Heikkilä.

Liikunnanohjaaja Camilla Heikkilä

TUUSULAN UIMAHALLI

Rykmentintie 1, 04300 Tuusula
Kassa: (09) 8718 3499

Avoimena: ma, ti, to, pe klo 6–21, ke klo 11–21, la–su klo 11–18. Aamu-uinti klo 6–8 välisenä aikana. Arkipäivien aattona uimahalli suljetaan viimeistään klo 18. Kassa suljetaan tuntia ennen sulkemisaikaa. Arkipäivinä uimahalli on avoimena sunnuntain aukioloaikojen mukaisesti.

Pääsymaksut: Aikuiset 4,40 €, aamu-uinti (klo 6–8) 3,30 €, lapset 7–17 vuotta, opiskelijat, eläkeläiset, työttömät, varusmiehet ja erityisryhmät 2,20 €, lapset alle 7-vuotta vanhemman seurassa maksutta.

TERVEYSLIIKUNTAA TYÖIKÄISILLE

SYVÄNVEDEN VESIJUMPPA JUOKSUVYÖN KANSSA

Ma, ke, to klo 20.00–20.45 ja la klo 14.00–14.45
Kertalippu 7,50 € sisältää sisäänkäynnin ja ohjauksen. Paikan jumppaan voi varata vain ostamalla kertalipun uimahallin kassalta. Ryhmään ei voi ilmoittautua puhelimitse ja erukäteen maksamalla voi varata paikan vain kahdeksi kerraksi. Mukana myös vesijuoksusauvat!

AAMUVIRKUN VESIJUMPPA

Terapia-allas, torstaisin klo 7.00–7.30
Kertalippu 5,50 € sisältää sisäänkäynnin ja ohjauksen. Paikan jumppaan voi varata vain ostamalla kertalipun uimahallin kassalta. Ryhmään ei voi ilmoittautua puhelimitse ja erukäteen voi maksamalla varata paikan vain kahdeksi kerraksi.

OHJATUT VESIJUOKSUT

Seuraavat kurssit alkavat 12.1. ja 9.3., ti klo 20.00–20.45
Kurssikortti 55 € sisältää uimahallin sisäänkäynnin. Tuusulan uimahalli, 8 kertaa/kurssi. Kurseilla opetellaan vesijuoksu erilailla tyyleillä ja lisäksi tehokasta syvänveden vesijumppaa juoksuvyön kanssa. Osallistujat saavat juoksuvyön lainaan uimahallilta. Mukana myös vesijuoksusauvat! Ilmoittautumiset p. 040 314 3495

Listassa olevat ohjatun liikunnan hinnat ovat voimassa vuoden 2010 alusta lukien.

Tutustu kurssitarjontaan www.tuusula.fi/liikunta

N

YKYIHMINEN

luonnossa ja kaupungissa
– tila ja tunne nykytaiteessa

Tila-tunne

Tuusulan Nykytaiteen museon tuleva näyttely *Tila – tunne* esittelee seuraavaksi Aune Laaksosen Taidesäätien kokoelman teoksia ihmisen kokemuspäivän näkökulmasta. Lähtökohdaksi on valittu ihminen, yksilö ja laajemmaksi perspektiiviksi hänen elinympäristönsä kaupunki tai luonto.

Edellisessä Taidekeskus Kasarmilla esillä olleessa *Poimintoja*-näyttelyssä nähtiin vain murto-osa Aune Laaksosen Taidesäätien noin 1400 teoksen kokoelmasta. Tammikuussa aukeavan toisen kokoelman näyttelyn keskeisenä teemana on ihminen ja hänen elinympäristönsä. Monipuolisen kokoelman installaatiot, veistokset, maalaukset sekä grafiikka esittäytyvät Taidekeskus Kasarmin kahdessa rakennuksessa. Näyttelyssä on mukana teoksia muun muassa **Johanna Koistiselta, Lauri Laineelta, Eino Ruutsalolta, Alpo Jaakolalta ja Nina Ternolta.**

Nykyihminen on eriytynyt pitkälle luonnosta, vaikka lähimiljöön vaikuttaa elämisen laatuun paljon. Luonnosta ammennetaan voimavaroja elämään, ja ihminen on yhä osa luontoa modernissa ja teknologisesti kehittyneessä maailmassakin. Ihmisen suhde luontoon on silti ristiriitainen. Luontoa romantisoidaan ja ihminen kaipaa paluuta alkukantaisempaan elämänmuotoon. **Antti Ojalan** Italian Grassinassa 1990-luvun lopulla syntyneet maisema-aiheet pohjaavat perinteiseen ihannoivaan maisemamaalaustaitteeseen 1600-luvulla. Johanna Koistisen herkäät kasvi-aiheiset grafiikan työt puolestaan kuvaavat luonnon haurautta. **Raimo Kanervan** serigrafiasarja *Oodi luonnolle* (1989) on pop-taiteen tyylinen humoristinen ylistys luonnolle.

Toisaalta ihminen riistää luontoa, saasteiden lisääntyminen ja ilmastonmuutos kertovat jo kohtalokkaista muutoksista. Kaupunki on omanlaisensa kokemus, samalla massakokemus kuin toisaalta eriytynyt ja yksilöllinen. Rakennuksineen ja puistoineen kaupunki on ihmisen luomaa, osin suunniteltua ja osin historian saatossa sotien ja muiden mullistusten muokkaamaa. Kaupunki tilana on myös erilainen: yksinäisyyden tunne voi olla vahvimmillaan juuri väkijoukossa. **Antero Kareen** *Kaupunki* (1982) kuvaa nimensä mukai-

Alpo Jaakola, Nainen vihreällä 1981, öljy 84 x 54, Tuusulan Nykytaiteen museo/Aune Laaksosen taidesäätien kokoelma. Mystinen rintakuva tummahiuksisesta naisesta muistuttaa renessanssiajan muotokuvia kuten Leonardo da Vincin Mona-Lisaa.

Johanna Koistinen, Tuuli 1997, etsaus 45 x 35, Tuusulan Nykytaiteen museo/Aune Laaksosen taidesäätien kokoelma. Teoksen maatuneen näköiset hauraat lehdet viittaavat paitsi syksyyn myös elämän ja kuoleman symboliikkaan.

Eduardo Chillida Belzunce, Mi ventana 1989, öljy 162 x 194, Tuusulan Nykytaiteen museo/Aune Laaksosen taidesäätien kokoelma. Vaikuttava sisätilan perspektiivikuvaus espanjalaiselta kuvataiteilijalta.

sesti kaupunkia ja teoksessa on kaupungille tyypillisiä rakennusmateriaaleja – rautaa, betonia ja vaijereita ihmisten kasvomaskien ja käsioiden joukossa.

TAITEEN MERKITYS IHMISELLE

Tila – tunne -näyttelyyn koottujen teosten yhteisenä tekijänä on erityisesti taiteen merkitys ihmiselle. Taiteen avulla ihminen voi ymmärtää paremmin omaa elämänsä ja samalla muita ihmisiä. Muisti, tunne ja puhe tekevät ihmisestä ihmisen. Nykypäivän maailmassa, kiristyvien talousolosuhteiden aikana voi kuuluttaa humanien arvojen perään. Lomautusten ja massatyöttömyyden uhkien edessä tarvitaan uudenlaisia arvoja, ei vain menestyksen mittareita. Nina Ternon tunteisiin vetoava, nääntynyttä mieshahmoa ja hevosta kuvaava *Loppuunajetut* (1995) on selkeä kannanotto ihmisen ja eläimen asemaan. Ympäristö ja luonto ovat oleellinen osa hyvinvointiamme kuten taide ja kulttuurikin.

Taiteen ja etenkin nykytaiteen merkitys on ihmisyiden arvojen, elämän kokonaisuuden ja kokemusmaailman korostaminen. Taiteen avulla kohtaamme itsemme ja ympäristömme ja ehkä opimme jotain uutta ihmisenä olemisesta ja ihmisyiden arvoista.

TILA – TUNNE

16.1.–25.4.2010

Aune Laaksosen Taidesäätien kokoelman teoksia ihmisen kokemuspäivän näkökulmasta

Tuusulan Nykytaiteen museo

Taidekeskus Kasarmi,
Jääkäripolku 2
www.taidekeskuskasarmi.fi
Avooina ti–su 12–17

